

Deklaracja Środowiskowa za rok 2023

Regionalna Dyrekcja
Ochrony Środowiska w Lublinie
ul. Bazylianówka 46
20-144 Lublin

Czerwiec 2024 r.

Spis treści

1. Informacje ogólne i opis działalności	3
1.1. Lokalizacja	3
1.2. Nieruchomości	5
1.3. Liczba zatrudnionych	8
1.4. Kierownictwo.....	10
1.5. Przedstawiciel kierownictwa ds. EMAS	10
1.6. Opis działalności.....	11
1.6.1. Wydział Ochrony Przyrody i Obszarów Natura 2000 (WPN).....	12
1.6.2. Wydział Ocen Oddziaływania na Środowisko (WOOS)	13
1.6.3. Wydział Zapobiegania i Naprawy Szkód w Środowisku oraz Informacji o Środowisku i Zarządzania Środowiskiem (WSI)	14
1.6.4. Wydział Organizacyjno-Administracyjny oraz Wydział Budżetu i Finansów (WOA i WBF)	14
1.6.5. Wydziały Spraw Terenowych I, II, III, IV (WST I, II, III, IV)	14
1.6.6. Pozostałe stanowiska w instytucji:	15
2. Polityka środowiskowa.....	16
3. Opis systemu zarządzania środowiskowego.....	16
4. Zobowiązania dotyczące zgodności	16
5. Aspekty środowiskowe	16
6. Cele i zadania środowiskowe.....	16
7. Efekty działalności środowiskowej.....	16
8. Komunikacja ze społeczeństwem.....	16
9. Oświadczenie weryfikatora.....	16

Szanowni Państwo,

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Lublinie jako organ administracji rządowej realizuje odpowiedzialne zadania z zakresu ochrony środowiska, do których należy m.in. prowadzenie ocen oddziaływania na środowisko, zarządzanie ochroną przyrody, a także naprawa szkód w środowisku. W swojej działalności administracyjnej realizujemy wynikające z prawa cele ograniczania zużycia zasobów, ograniczania emisji do środowiska, ochrony zdrowia i warunków życia ludzi, ochrony różnorodności biologicznej, adaptacji do zmian klimatycznych oraz przeciwdziałania zmianom klimatu. Wypełniając te zadania mamy na uwadze stałą poprawę stanu środowiska oraz zrównoważony rozwój Lubelszczyzny.

Celem naszej działalności jest także spełnianie wymogów w zakresie zarządzania środowiskiem. Dlatego też od 2015 roku w Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie wdrażany jest System Zarządzania Środowiskowego EMAS, przyczyniając się do stałego doskonalenia metod i efektywności naszej pracy oraz ograniczania wpływu na środowisko, wynikającego z funkcjonowania instytucji.

Przekazujemy Państwu deklarację za rok 2023, w której prezentujemy znaczące aspekty środowiskowe w powiązaniu z naszymi celami i zadaniami, a także efekty naszej pracy. Deklaracja środowiskowa jest dla nas ważnym narzędziem dialogu społecznego oraz informowania opinii publicznej i zainteresowanych podmiotów o spełnianiu przez Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska w Lublinie standardów europejskich.

Beata Sielewicz

Regionalny Dyrektor

Ochrony Środowiska w Lublinie

1. Informacje ogólne i opis działalności

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Lublinie powstała 15 listopada 2008 r. na mocy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1094 ze zm.). Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Lublinie jest urzędem administracji rządowej, obsługującym Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie jest organem administracji rządowej niezespolonej. Powoływany jest przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, który pełni funkcję organu wyższego stopnia w odniesieniu do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie.

Misją Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie jest sprawne, skuteczne, transparentne i etyczne wykonywanie zadań statutowych w zakresie ochrony i poprawy stanu środowiska oraz zachowania dziedzictwa przyrodniczego województwa lubelskiego. Misja ta jest realizowana w oparciu o zasadę zrównoważonego rozwoju z zachowaniem różnorodności biologicznej regionu.

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Lublinie jest profesjonalną i rzetelną jednostką administracji kreującą wizerunek nowoczesnych, otwartych i przejrzystych struktur publicznych, których celem jest świadczenie obywatelom i instytucjom usług z zakresu ochrony środowiska na najwyższym poziomie merytorycznym, przy wykorzystaniu instrumentów ciągłego doskonalenia się i podnoszenia poziomu zaangażowania zespołu.

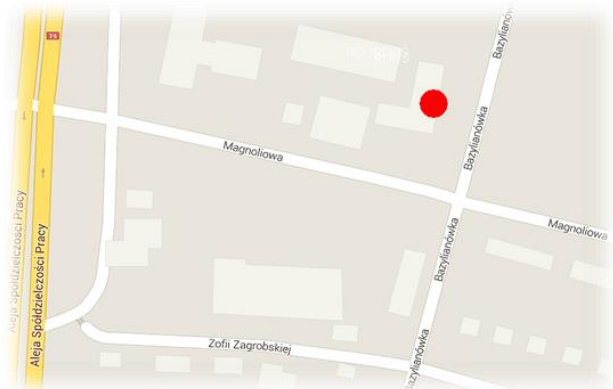
1.1. Lokalizacja

Główna siedziba Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska mieści się w wynajmowanym lokalu biurowym przy ul. Bazyljanówka 46, 20-144 Lublin; tel. 81 71 06 500, fax: 81 71 06 501, e-mail: sekretariat@lublin.rdos.gov.pl. Powierzchnia najmu wynosi 932,11 m².

Widok na siedzibę RDOŚ w Lublinie

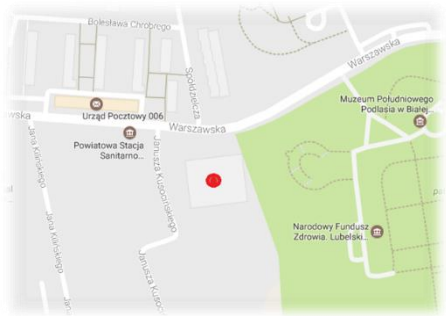
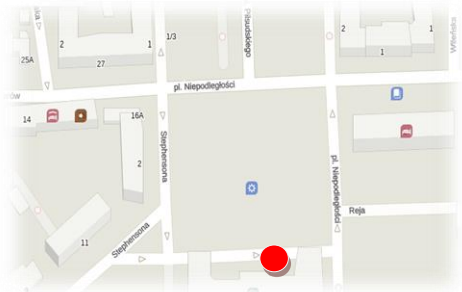

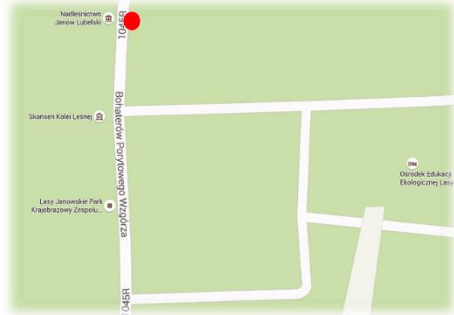
Lokalizacja siedziby RDOŚ w Lublinie

Deklaracja Środowiskowa

Czerwiec 2024

W strukturze Dyrekcji funkcjonuje 4 wydziały zamiejscowe, zlokalizowane w innych miastach województwa lubelskiego tj. Białej Podlaskiej, Chełmie, Zamościu, Janowie Lubelskim.

<p>Wydział Spraw Terenowych I w Białej Podlaskiej ul. Warszawska 14 21-500 Biała Podlaska tel./fax: 83 34 37 089</p> <p>Biuro w lokalu wynajmowanym o powierzchni 66,17 m².</p>	
<p>Wydział Spraw Terenowych II w Chełmie Pl. Niepodległości 1 22-100 Chełm tel. 82 56 05 160 fax: 82 56 31 745</p> <p>Biuro w lokalu wynajmowanym o powierzchni 68,77 m².</p>	
<p>Wydział Spraw Terenowych III w Zamościu ul. Partyzantów 3 22-400 Zamość tel. 84 67 76 560 fax: 84 63 82 508</p> <p>Biuro w lokalu wynajmowanym o powierzchni 70,20 m².</p>	
<p>Wydział Spraw Terenowych IV w Janowie Lubelskim ul. Bohaterów Porytowego Wzgórza 35 23-300 Janów Lubelski tel./fax: 15 87 21 434</p> <p>Biuro w lokalu wynajmowanym o powierzchni 47,89 m².</p>	

1.2. Nieruchomości

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Lublinie zarządza nieruchomościami Skarbu Państwa, posiadającymi duże wartości przyrodnicze, położonymi w rezerwach przyrody lub na obszarach Natura 2000, w celu realizowania zadań ochrony przyrody.

Lp.	Forma ochrony przyrody	Liczba działek	Łączna powierzchnia (ha) 2023	Łączna powierzchnia (ha) 2022	Łączna powierzchnia (ha) 2021
1	Rezerwat przyrody „Wieprzec”	15	20,98	20,98	20,98
2	Rezerwat przyrody „Popówka”	1	53,7032	53,7032	53,7032
	SOO Natura 2000 Popówka PLH060016				
3	Rezerwat przyrody „Mięćmierz” (od 2023 r.)	6	12,481	12,481	12,481
	OSO Natura 2000 Małopolski Przełom Wisły PLB140006				
	SOO Natura 2000 Przełom Wisły w Małopolsce PLH060045				
4	SOO Natura 2000 Jeziora Uściwierskie PLH060009	2	55,91	55,91	55,91
	OSO Natura 2000 Polesie PLB060019				
5	Rezerwat przyrody „Torfowisko Sobowice”	5	114,4668	114,4668	114,4668
	SOO Natura 2000 Torfowisko Sobowice PLH060024				
6	Rezerwat przyrody „Bagno Serebryskie”	14	531,6838	531,6838	531,6838
	Rezerwat przyrody „Brzeźno”				
	Rezerwat przyrody „Roskosz”				
	SOO Natura 2000 Torfowiska Chełmskie PLH060023				
	OSO Natura 2000 Chełmskie Torfowiska Węglanowe PLB060002				
7	SOO Natura 2000 Krowie Bagno PLH060011	2	72,49	72,49	72,49
8	OSO Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu PLB140001	3	178,84	178,84	178,84
	OSO Natura 2000 Ostoja Nadbużańska PLH140011				
9	OSO Natura 2000 Dolina Środkowego Bugu PLB060003	7	4,26	4,26	4,26
	SOO Natura 2000 Zachodniowołyńska Dolina Bugu PLH060035				
10	OSO Natura 2000 Lasy Janowskie PLB060005	214	30,4028	30,4028	30,4028
	SOO Natura 2000 Uroczyska Lasów Janowskich PLH060031				
	OSO Natura 2000 PLB060005 Lasy Janowskie				
11	SOO Natura 2000 Kamień PLH060067	18	30,9394	30,9394	30,9394
RAZEM		287	1106,1570	1106,1570	1106,1570

W celu zachowania przedmiotów ochrony w dwu rezerwach przyrody poprzez realizację zadań ochrony czynnej na siedliskach półnaturalnych w 2023 r. Regionalna Dyrekcja Wyzierzała innym podmiotom, następujące nieruchomości:

Dzierżawa nieruchomości należących do RDOŚ w Lublinie w 2023 r.

Lp.	Rodzaj nieruchomości	Powierzchnia w ha	Ilość działek	Nazwa obrębu	Nazwa obszaru chronionego	Przeznaczenie przedmiotu dzierżawy
1	rolna	18,01	11	Wieprzec Wychody	Rezerwat przyrody "Wieprzec"	działalność pozwalająca na zachowanie biocenoz torfowiskowych
2	rolna	53,7032	1	PGR Miączyn	Rezerwat przyrody "Popówka"	działalność kośno-pastwiskowa polegająca na wypasaniu, koszeniu i nawożeniu

Deklaracja Środowiskowa

Czerwiec 2024

W celu ochrony gatunkowej susza perełkowanego Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska posiada w dzierżawie i użyczeniu nieruchomości rolne należące głównie do Wspólnot Gruntowych. Umowy te umożliwiają wykonywanie czynnej ochrony polegającej na utrzymaniu optymalnych warunków siedliskowych poprzez koszenie murawy lub wypas zwierząt gospodarskich, na gruntach innych własności. Wykonywanymi działaniami na tych terenach jest także prowadzenie monitoringu liczebności kolonii susłów oraz stanu zachowania siedliska.

Nieruchomości będące w dzierżawie i użyczeniu RDOŚ w Lublinie

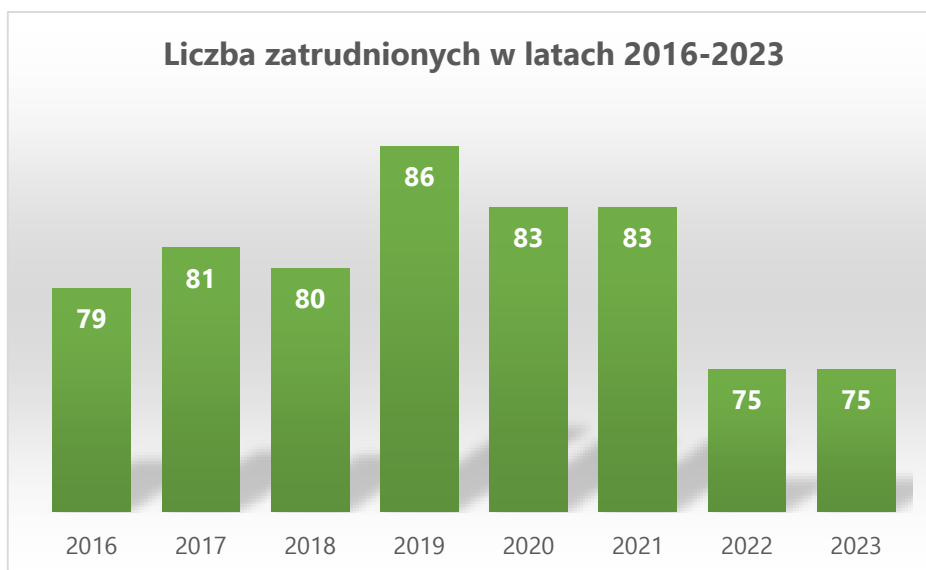
Lp.	Rodzaj nieruchomości – forma korzystania	Powierzchnia w ha	Ilość działek	Nazwa miejscowości	Nazwa obszaru chronionego	Przeznaczenie przedmiotu dzierżawy
1	rolna - dzierżawa	17,93	1	Gliniska, gm. Uchanie	Rezerwat przyrody "Gliniska"	działalność kośno-pastwiskowa polegająca na wypasaniu, koszeniu i nawożeniu
2	rolna - dzierżawa	34,4	2	Mokre, gm. Zamość	Rezerwat przyrody "Hubale"	działalność kośno-pastwiskowa polegająca na wypasaniu, koszeniu i nawożeniu
3	rolna - dzierżawa	27,11	3	Chochłów, gm. Dołhobyczów	Rezerwat przyrody „Suśle Wzgórza”	działalność kośno-pastwiskowa polegająca na wypasaniu, koszeniu i nawożeniu
4	rolna - dzierżawa	5,74	4	Grabowiec Góra, gm. Grabowiec	Rezerwat przyrody „Wygon Grabowiecki”	działalność kośno-pastwiskowa polegająca na wypasaniu, koszeniu i nawożeniu
5	użyczenie	13,5633	1	Tyszowce, gm. Tyszowce	Obszar Natura 2000 „Pastwiska nad Huczwą”	działalność kośno-pastwiskowa polegająca na wypasaniu, koszeniu i nawożeniu

1.3. Liczba zatrudnionych

Na koniec 2023 roku w RDOŚ w Lublinie zatrudnionych było 75 pracowników. W latach 2016-2023 stan zatrudnienia przedstawiał się następująco:

Zatrudnienie w RDOŚ Lublin w porównaniu do roku 2023 utrzymało się na tym samym poziomie w odniesieniu do ogólnej liczby zatrudnionych.

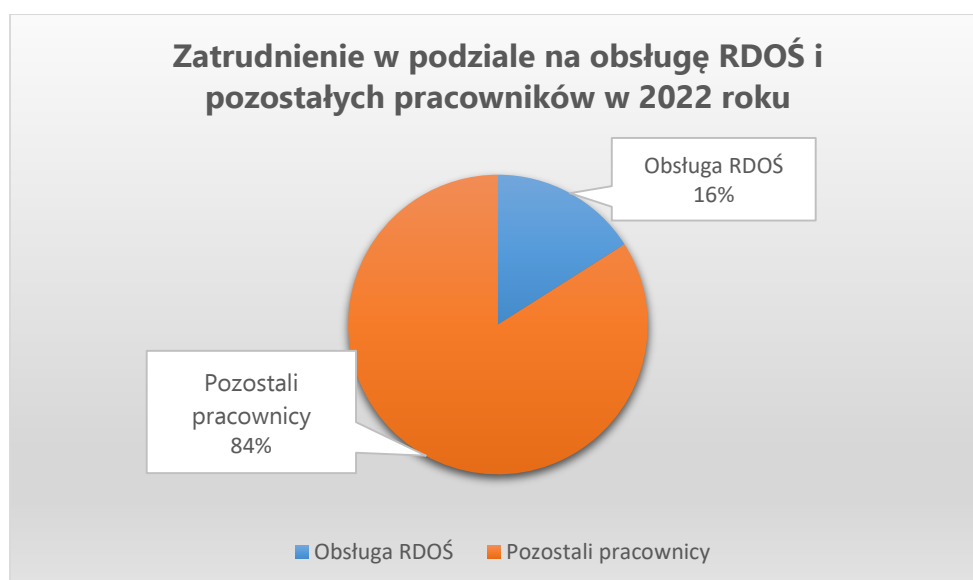
Liczbę pracowników zajmujących stanowiska kierownicze (dyrekcja, naczelnicy wydziałów i główny księgowy), w stosunku do ogólnej liczby zatrudnionych w roku 2022 i 2023 (stan na dzień 31 grudnia) przedstawiają poniższe wykresy:

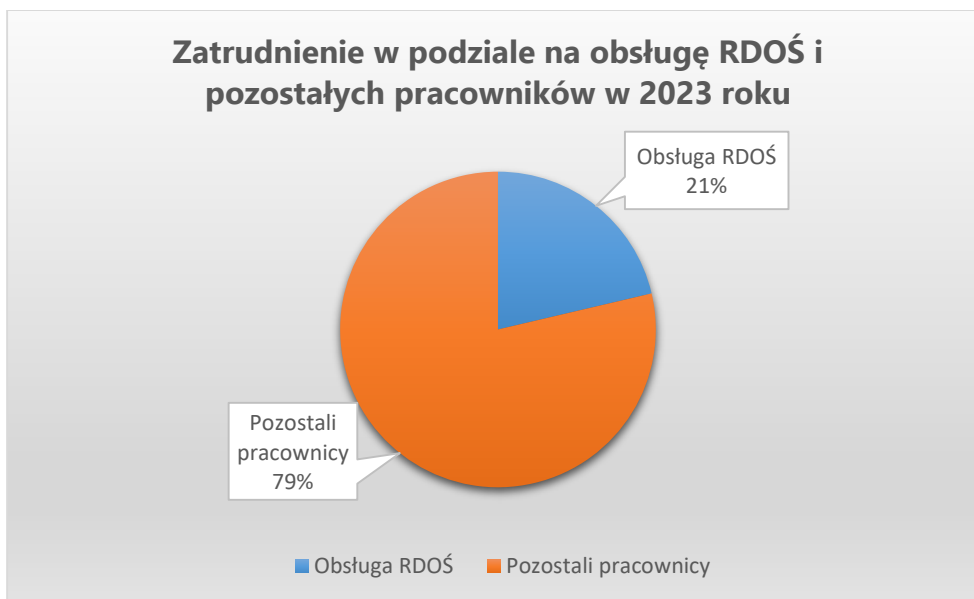

Udział pracowników zajmujących stanowiska kierownicze w stosunku do ogólnej liczby zatrudnionych w RDOŚ w Lublinie w 2022 oraz w 2023 r. utrzymał się na tym samym poziomie i wynosił 13%.

Liczbę pracowników zajmujących się obsługą RDOŚ w Lublinie (pracownicy Wydziału Organizacyjno-Administracyjnego, Wydziału Budżetu i Finansów, radcowie prawni oraz stanowisko do spraw bhp) w stosunku do ogólnej liczby zatrudnionych w roku 2022 i 2023 (stan na dzień 31 grudnia) przedstawiają poniższe wykresy:

Przedstawiony na wykresie udział pracowników zajmujących się obsługą RDOŚ w Lublinie w stosunku do ogólnej liczby zatrudnionych w 2023 roku zwiększył się w stosunku do roku 2022 (z 16% do 21%) z uwagi na wakaty w wydziałach merytorycznych na dzień 31 grudnia 2023 r.

1.4. Kierownictwo

Beata Sielewicz - Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie

Tomasz Wąsik – p.o. Zastępcy Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie, Regionalnego Konserwatora Ochrony Przyrody

1.5. Przedstawiciel kierownictwa ds. EMAS

Funkcję Pełnomocnika ds. EMAS, jako przedstawiciela kierownictwa, pełni Pani Agnieszka Skitał, starszy specjalista w Wydziale Organizacyjno-Administracyjnym, której uprawnienia i obowiązki ustalono na podstawie wymagań rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1221/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS), uchylającym rozporządzenie (WE) Nr 761/2001 oraz decyzje Komisji 2001/681/WE i 2006/193/WE oraz Rozporządzenia Komisji (UE) 2017/1505 z dnia 28 sierpnia 2017 r. zmieniającego załączniki I, II i III do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS) a także Rozporządzenia Komisji (UE) 2018/2026 z dnia 19 grudnia 2018 r. zmieniającego załącznik nr IV do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS).

Pełnomocnik został powołany zarządzeniem wewnętrznym nr 1/24 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 18 stycznia 2024 r. w sprawie powołania Pełnomocnika do spraw EMAS i audytorów wewnętrznych, tel. 81 71 06 535, e-mail: agnieszka.skital@lublin.rdos.gov.pl.

1.6. Opis działalności

Podstawę prawną działania Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie stanowią:

- 1) ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz.U. z 2023 r., poz. 1094 ze zm.);
- 2) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 10 listopada 2008 r. w sprawie nadania statutu Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie (Dz. U. z 2008 r., nr 202, poz. 1258) oraz rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 30 listopada 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie nadania statutu Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie (Dz. U. z 2022 r., poz. 2517);
- 3) ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 190);
- 4) ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (tj. Dz. U. z 2024 r., poz. 409);
- 5) ustawa z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 1917).

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Lublinie jest instytucją, która odpowiada za realizację polityki ochrony środowiska w zakresie zarządzania ochroną przyrody, w tym obszarami Natura 2000, kontroli procesu inwestycyjnego, w tym poprzez przeprowadzanie ocen oddziaływania na środowisko przedsięwzięć oraz udział w strategicznych ocenach oddziaływania na środowisko. Realizuje także zadania dotyczące zapobiegania i naprawy szkód w środowisku, historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, ustalania warunków korzystania ze środowiska na terenach zamkniętych oraz odpowiada za zarządzanie informacją o środowisku i jego ochronie.

Do najważniejszych ustawowych zadań Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie należy:

- 1) udział w strategicznych ocenach oddziaływania na środowisko;
- 2) przeprowadzanie ocen oddziaływania przedsięwzięć na środowisko lub udział w tych ocenach;
- 3) tworzenie i likwidacja form ochrony przyrody na podstawie ustawy o ochronie przyrody;
- 4) ochrona i zarządzanie obszarami Natura 2000 i innymi formami ochrony przyrody, na zasadach i w zakresie określonych ustawą o ochronie przyrody;
- 5) wydawanie decyzji na podstawie ustawy o ochronie przyrody;

- 6) przeprowadzanie postępowań i wykonywanie innych zadań, o których mowa w ustawie o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie;
- 7) przekazywanie danych do bazy danych o ocenach oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz strategicznych ocenach oddziaływania na środowisko;
- 8) współpraca z organami jednostek samorządu terytorialnego w sprawach ocen oddziaływania na środowisko i ochrony przyrody;
- 9) współpraca z organizacjami ekologicznymi;
- 10) wykonywanie zadań, w tym wydawanie decyzji oraz zlecenie ekspertyz z zakresu gospodarki odpadami;
- 11) wykonywanie zadań związanych z zapobieganiem wprowadzaniu do środowiska i przeciwdziałaniem rozprzestrzenianiu się w środowisku inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Unii, inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Polski oraz inwazyjnych gatunków obcych, które prawdopodobnie spełniają kryteria uznania ich za stwarzające zagrożenie dla Unii, w zakresie określonym w ustawie o gatunkach obcych.

Podstawowym dokumentem wewnętrznym regulującym organizację pracy w Regionalnej Dyrekcji jest zarządzenie wewnętrzne Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 30 stycznia 2009 r. w sprawie nadania regulaminu organizacyjnego Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie (ze zmianami). Aktualnie, w ślad za zmianą statutu Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie procedowana jest zmiana regulaminu organizacyjnego w celu jego dostosowania do aktualnie obowiązującego statutu.

W strukturze Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie funkcjonuje 5 wydziałów miejscowych oraz 4 wydziały zamiejscowe.

1.6.1. Wydział Ochrony Przyrody i Obszarów Natura 2000 (WPN)

Wydział Ochrony Przyrody i Obszarów Natura 2000 realizuje zadania zmierzające do zachowania, zrównoważonego użytkowania oraz odnawiania zasobów, tworów i składników przyrody m.in. poprzez:

- nadzór nad obszarami Natura 2000 w tym: opracowywanie i wydawanie zarządzeń w sprawie ustanowienia planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000, prowadzenie procedur oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000, wydawanie zaświadczeń organu monitorującego obszary Natura 2000 dla beneficjentów starających się o dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej, jak

również realizowanie działań czynnej ochrony przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000;

- nadzór nad rezerwatami przyrody w tym: przygotowywanie i zatwierdzenie planów zadań ochronnych dla rezerwatów przyrody, przygotowanie i wydawanie zarządzeń w sprawie rezerwatów przyrody, prowadzenie spraw dotyczących wydawania zezwoleń na odstąpienie od zakazów obowiązujących w rezerwach przyrody, prowadzenie czynnej ochrony rezerwatów przyrody;
- zarządzanie gatunkami objętymi ochroną prawną w tym: podejmowanie działań z zakresu czynnej ochrony najcenniejszych gatunków zwierząt, roślin i grzybów oraz ich siedlisk, ustalenie stref ochrony ostoi miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt oraz stref ochrony ostoi i stanowisk roślin i grzybów, wydawanie zezwoleń na odstąpienie od zakazów obowiązujących w stosunku do gatunków chronionych.

Ponadto Wydział dokonuje oględzin szkód i szacowania wysokości odszkodowań za szkody wyrządzone przez zwierzęta gatunków chronionych, głównie przez bobra europejskiego. Wydział współdziała z poszkodowanymi w celu ograniczenia rozmiaru tych szkód.

1.6.2. Wydział Ocen Oddziaływania na Środowisko (WOOS)

Wydział realizuje zadania z zakresu oceny wpływu na środowisko skutków realizacji ustaleń planowanych dokumentów strategicznych (procedura strategicznej oceny oddziaływania na środowisko), takich jak plany zagospodarowania przestrzennego, strategie czy programy. W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Wydział analizuje i ocenia projekty przedłożonych dokumentów wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Wydział prowadzi postępowania z zakresu oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć, wydając decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach dla niektórych inwestycji będących przedsięwzięciami mogącymi znacząco oddziaływać na środowisko np.: dróg, napowietrznych linii elektroenergetycznych, instalacji do przesyłu ropy naftowej, produktów naftowych, substancji chemicznych lub gazu, a także m.in. lotnisk użytku publicznego, inwestycji w zakresie linii kolejowych, elektrowni

wiatrowych, przedsięwzięć realizowanych na terenach zamkniętych.

W ramach postępowań w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach Wydział:

- analizuje i ocenia karty informacyjne przedsięwzięcia i/lub raporty o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko,
- zasięga opinii i/lub uzgodnień ustawowo wyznaczonych organów współdziałających,
- prowadzi postępowanie z udziałem społeczeństwa (tzw. „konsultacje społeczne”), rozpatrując zgłaszane przez zainteresowane strony i społeczeństwo wnioski i uwagi.

W ramach postępowań zmierzających do wydania decyzji środowiskowych prowadzonych przez inne organy, Wydział Ocen Oddziaływania na Środowisko wydaje opinie co do konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, a także uzgadnia warunki realizacji przedsięwzięć, gdy prowadzona jest ocena oddziaływania na środowisko. Wydział uzgadnia również warunki realizacji przedsięwzięć podczas procedury ponownej oceny oddziaływania na środowisko, w ramach wydania decyzji wymaganej przed rozpoczęciem realizacji inwestycji (np. pozwolenia na budowę, zezwolenia na realizację inwestycji drogowej).

Wydział zajmuje się również weryfikacją opracowań środowiskowych, sporządzanych na etapie funkcjonowania przedsięwzięć tj. analiz porealizacyjnych i monitoringów.

1.6.3. Wydział Zapobiegania i Naprawy Szkód w Środowisku oraz Informacji o Środowisku i Zarządzania Środowiskiem (WSI)

Wydział realizuje zadania w zakresie zapobiegania i naprawy szkód w środowisku, historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi oraz ustalania warunków korzystania ze środowiska na terenach zamkniętych. Do zadań wydziału należy także zarządzanie systemem informacji publicznej, obsługa Biuletynu Informacji Publicznej oraz udostępnianie informacji o środowisku i jego ochronie.

1.6.4. Wydział Organizacyjno-Administracyjny oraz Wydział Budżetu i Finansów (WOA i WBF)

Do zadań Wydziałów należy obsługa finansowa, kadrowa i organizacyjna urzędu.

1.6.5. Wydziały Spraw Terenowych I, II, III, IV (WST I, II, III, IV)

Wydziały terenowe są odpowiedzialne za zarządzanie i koordynowanie zasobami przyrody na obszarze swojej właściwości miejscowej, w celu zachowania zrównoważonego użytkowania oraz odnawiania zasobów, terenów i składników przyrody. Wydziały Spraw Terenowych wykonują niektóre zadania Wydziału Ochrony Przyrody i Obszarów Natura 2000 oraz Wydziału Ocen Oddziaływania na Środowisko.

1.6.6. Pozostałe stanowiska w instytucji:

- Pełnomocnik do Spraw Ochrony Informacji Niejawnych,
- Inspektor Ochrony Danych,
- Samodzielne Stanowisko do Spraw Bezpieczeństwa i Higieny Pracy,
- Samodzielne Stanowisko do Spraw Obsługi Prawnej – Radca Prawny.

Struktura organizacyjna RDOŚ w Lublinie opisana jest w regulaminie organizacyjnym Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie i zapewnia przejrzysty podział zadań, kompetencji i odpowiedzialności.

2. Polityka środowiskowa

REGIONALNA DYREKCJA OCHRONY ŚRODOWISKA W LUBLINIE

POLITYKA ŚRODOWISKOWA

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie jest organem administracji rządowej, niezespolonej, który na obszarze województwa lubelskiego realizuje zadania w zakresie zarządzania ochroną przyrody, w tym m.in. obszarami Natura 2000, kontroli procesu inwestycyjnego w ramach ocen oddziaływania na środowisko, a także w zakresie zapobiegania i naprawy szkód w środowisku.

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Lublinie jest profesjonalną, nowoczesną oraz otwartą na współpracę instytucją, której misją jest kompetentne, skuteczne, transparentne i etyczne wykonywanie zadań publicznych oraz stałe doskonalenie efektywnego zarządzania urzędem. Dokładamy starań, aby wszystkie nasze zadania wykonywane były na najwyższym poziomie merytorycznym, z dbałością o:

- przestrzeganie wymagań prawnych,
- dążenie do budowania zaufania społeczeństwa do organu administracji,
- zaangażowanie naszych pracowników.

Do najistotniejszych obszarów naszej działalności, wśród których jednocześnie identyfikujemy znaczące aspekty środowiskowe, należą:

- przeprowadzanie ocen oddziaływania przedsięwzięć na środowisko lub udział w tych ocenach,
- udział w strategicznych ocenach oddziaływania na środowisko,
- ochrona i zarządzanie obszarami Natura 2000 oraz rezerwatami przyrody,
- ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Poprzez pośrednie aspekty wnosimy wkład w stałą poprawę stanu środowiska w województwie lubelskim oraz przyczyniamy się do zrównoważonego rozwoju regionu. Działamy także na rzecz ograniczenia naszych aspektów bezpośrednich związanych z działalnością urzędu, jak zużycie materiałów, energii, emisji odpadów.

Wszyscy pracownicy Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie są świadomi swojego pośredniego i bezpośredniego wpływu na środowisko, wynikającego z działalności urzędu. Dlatego też wdrażając system ekzarządzania i audytu (EMAS) w naszym urzędzie, zobowiązujemy się do ochrony środowiska, m.in. poprzez zapobieganie zanieczyszczeniom, wypełniania zobowiązań dotyczących zgodności, i ciągłego doskonalenia systemu zarządzania środowiskowego w celu poprawy efektów naszej działalności środowiskowej, a także do pełnego zaangażowania na rzecz realizacji niniejszej polityki.

Lublin, dnia 17 czerwca 2024 r.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Lublinie
Beata Sielewicz
Beata Sielewicz

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo
w siedzibie RDOŚ w Lublinie i Wydziałach Spraw Terenowych
Ul. Bazylianówka 46, 20-144 Lublin, tel.: 81 71-06-500, fax: 81 71-06-501, sekretariat@lublin.rdos.gov.pl

3. Opis systemu zarządzania środowiskowego

System Zarządzania Środowiskowego jest częścią ogólnego systemu zarządzania w Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie. Został on wkomponowany w obowiązujące w RDOŚ procedury kontroli zarządczej. System ek zarządzania jest zgodny z wymaganiami EMAS i spójny z elementami zarządzania przez procesy, cele i kompetencje w urzędzie. Ponadto wykorzystano w nim zalecenia zawarte w dokumencie referencyjnym dla sektora administracji publicznej. Fundamentalnymi zasadami działania organizacji w duchu EMAS, realizowanymi w Regionalnej Dyrekcji jest zgodność ze wszystkimi wymaganiami prawnymi w obszarze środowiska, które dotyczą działalności oraz zaangażowania pracowników na każdym szczeblu.

Na etapie przeglądu środowiskowego został określony kontekst organizacji obejmujący zarówno warunki środowiskowe województwa lubelskiego, takie jak klimat, jakość powietrza, jakość wody, dostępność zasobów naturalnych, różnorodność biologiczną, uwarunkowania społeczne czy gospodarcze naszego regionu, jak również warunki wewnętrzne RDOŚ w Lublinie. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie jako organ administracji rządowej realizuje swoje zadania ustawowe w oparciu o przepisy powszechnie obowiązującego prawa. Jako jednostka budżetowa organizacja ma ograniczony wpływ na wielkość swoich zasobów finansowych. Koszty funkcjonowania Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie pokrywane są z budżetu państwa. Istnieje także możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych w ramach np. POiŚ, LIFE+, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie na realizację określonych zadań.

Najcenniejsze przyrodniczo i krajobrazowo obszary Lubelszczyzny zostały objęte różnorodnymi formami ochrony przyrody, na które składają się 2 parki narodowe, 17 parków krajobrazowych, 17 obszarów chronionego krajobrazu, 89 rezerwatów przyrody, 124 obszary Natura 2000. System uzupełniają użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, stanowiska dokumentacyjne oraz pomniki przyrody. Na terenie województwa lubelskiego występują wszystkie typy gleb terenów nizinnych i wyżynnych Polski, województwo należy także do zasobniejszych pod względem ilości występowania wód podziemnych. Województwo lubelskie, z uwagi na charakter rolniczy regionu i słabe uprzemysłowienie oraz wysokie bezrobocie charakteryzuje się niskim poziomem PKB w stosunku do średniej krajowej. W województwie dąży się do przyspieszenia rozwoju gospodarczego regionu między innymi poprzez tworzenie specjalnych stref ekonomicznych,

co ma zwiększyć atrakcyjności terenów pod inwestycje i sprzyjać powstawaniu nowych miejsc pracy.

Podczas przeglądu środowiskowego określono czynniki wewnętrzne i zewnętrzne związane z kontekstem organizacji oraz wskazano zainteresowane strony, analizując grupę interesariuszy, ich potrzeby i oczekiwania w kontekście zobowiązań RDOŚ w Lublinie dotyczących zgodności. Organizacja nie uznała wskazanych potrzeb i oczekiwań, niestanowiących wymagań prawnych, za zobowiązania dotyczące zgodności.

Zakres systemu zarządzania środowiskowego obejmuje wszystkie działania związane z realizacją ustawowych zadań regionalnego dyrektora ochrony środowiska. System jest wdrożony, utrzymywany i doskonalony w pięciu lokalizacjach: Lublinie, Białej Podlaskiej, Chełmie, Zamościu i Janowie Lubelskim województwa lubelskiego. Nieruchomości Skarbu Państwa, będące w zarządzie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie (wymienione w tabeli na str. 5) nie zostały objęte systemem zarządzania środowiskowego.

Bezpośrednie aspekty środowiskowe są zbliżone we wszystkich obiektach RDOŚ. Znaczące pośrednie aspekty środowiskowe związane są z procesami merytorycznymi, żaden z nich nie został wyłączony z zakresu systemu zarządzania środowiskowego.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie jest organem administracji rządowej niespolonej (kod działalności NACE / PKD 84). RDOŚ zgodnie z rozporządzeniem EMAS klasyfikuje się do małych organizacji.

Wszyscy pracownicy posiadają odpowiednie kompetencje, umiejętności i uprawnienia do realizacji ustawowych zadań Regionalnej Dyrekcji, w zależności od zajmowanego stanowiska. Wymagania te ujęte są w opisach stanowisk oraz zakresach czynności, które są na bieżąco aktualizowane i dostosowywane do zmieniających się przepisów. Poprzez realizację swoich zadań każdy pracownik aktywnie uczestniczy w działalności na rzecz ochrony środowiska. Podczas wdrażania systemu ek zarządzania i audytu EMAS wszystkie zatrudnione osoby w urzędzie przeszły szkolenia w tym zakresie oraz zapewniono im możliwość współpracy.

Odpowiedzialność za System Zarządzania Środowiskowego spoczywa na najwyższym kierownictwie, w tym przede wszystkim na Regionalnym Dyrektorze Ochrony Środowiska w Lublinie, który zapewnia zasoby i otoczenie konieczne do doskonalenia SZŚ, promuje ciągłe doskonalenie i wspiera ten proces. Na

Czerwiec 2024

najwyższym kierownictwie ciąży odpowiedzialność za skuteczność systemu zarządzania środowiskowego.

Do koordynacji działania systemu ekozarządzania i audytu powołany został Pełnomocnik ds. EMAS, który otrzymał zakres uprawnień od Regionalnego Dyrektora m.in. w zakresie:

- ustanowienia, wdrożenia i utrzymywania systemu zarządzania środowiskowego zgodnie z wymaganiami rozporządzenia EMAS,
- przedstawiania kierownictwu w trakcie przeglądu zarządzania wyników funkcjonowania Systemu Zarządzania Środowiskowego, łącznie z zaleceniami dotyczącymi doskonalenia.

Zarządzenie powołujące Pełnomocnika ds. EMAS umieszczone jest na wewnętrznym dysku, do którego dostęp posiadają wszyscy pracownicy.

Podstawowe elementy SZŚ to: kontekst organizacji; przywództwo i zaangażowanie; polityka środowiskowa; role, odpowiedzialności i uprawnienia w organizacji; działania odnoszące się do ryzyk i szans; aspekty środowiskowe; zobowiązania dotyczące zgodności; cele środowiskowe; planowanie działań prowadzących do osiągnięcia celów środowiskowych; zasoby, kompetencje, świadomość, komunikacja, udokumentowane informacje; planowanie i nadzór nad działaniami operacyjnymi; gotowość i reagowanie na sytuacje awaryjne; ocena efektów działalności; audyty wewnętrzne; przegląd zarządzania; niezgodności i działania korygujące, ciągłe doskonalenie.

Polityka środowiskowa jest podstawowym warunkiem funkcjonowania Systemu Zarządzania Środowiskowego w RDOŚ. Odpowiedzialność za jej opracowanie ciąży na kierownictwie. Dokument ten tworzy podwaliny całego systemu zarządzania, gdyż zawiera najważniejsze zobowiązania w obszarze związanym z ochroną środowiska.

W oparciu o wyniki przeprowadzonego przeglądu środowiskowego dokonano identyfikacji i oceny aspektów środowiskowych bezpośrednich i pośrednich. Określono i udokumentowano ryzyka i szanse związane z właściwymi dla naszej organizacji aspektami środowiskowymi w odniesieniu do celów, zadań i mierników. Zidentyfikowane aspekty środowiskowe bezpośrednio i pośrednio zostały udokumentowane w Rejestrze Aspektów Środowiskowych dostępnym w organizacji. W celu zidentyfikowania znaczących aspektów środowiskowych przeprowadzona została ponowna ocena aspektów w oparciu o obiektywne kryteria oceny aspektów środowiskowych określone w rejestrze. Aspekty środowiskowe znaczące zostały wskazane w Rejestrze Aspektów Środowiskowych. W celu aktualizacji rejestru, jest on okresowo przeglądany i weryfikowany przez Pełnomocnika ds. EMAS (minimum 1 raz na 12 miesięcy).

W procesie identyfikacji zobowiązań dotyczących zgodności, w tym wymagań prawnych, analizowane są wyniki przeglądu środowiskowego, akty prawne, decyzje i umowy dotyczące funkcjonowania RDOŚ w Lublinie. W celu zapewnienia ciągłej zgodności działań podejmowanych przez RDOŚ w Lublinie z wymaganiami prawnymi i innymi dotyczącymi środowiska, minimum raz w roku przeprowadzane są wewnętrzne audyty środowiskowe, będące również audytami zgodności z wymaganiami prawnymi i innymi dotyczącymi środowiska. W przypadku stwierdzenia podczas audytu wewnętrznego niezgodności sporządzane są karty działań korygujących, na podstawie których identyfikowane są przyczyny zaistniałych niezgodności. W kartach działań korygujących przedstawiciele poszczególnych komórek organizacyjnych jednostki przedstawiają planowane działania korygujące mające na celu uniknięcie podobnych sytuacji w przyszłości. Raz w roku, w ramach przeglądu zarządzania, następuje całościowa ocena zgodności z wymaganiami prawnymi i innymi dotyczącymi środowiska obowiązującymi w RDOŚ. Potwierdzeniem oceny zgodności z wymaganiami prawnymi jest oświadczenie o stanie kontroli zarządczej. Na przeglądzie zarządzania omawiane są przeprowadzone audyty wewnętrzne w celu przekazania informacji o ich wynikach zarówno kierownictwu jak i przedstawicielom wszystkich komórek organizacyjnych.

Podstawą rozwoju systemu zarządzania jest wyznaczanie sobie celów środowiskowych. W polityce środowiskowej RDOŚ zostały zapisane priorytety, które mają przełożenie na cele i zadania do osiągnięcia w kolejnych latach. Przyjęte do realizacji cele i zadania w zakresie SZŚ są zatwierdzane przez Regionalnego Dyrektora. Sposób realizacji celów określony został w dokumencie Plan działalności Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie na rok 2023 z dnia 30.12.2022 r. Plan działalności jest sporządzany w oparciu o plany działalności poszczególnych komórek organizacyjnych RDOŚ. Dokument ten zawiera szczegółowe zadania realizujące dany cel, planowane terminy realizacji zadań, przypisane odpowiedzialności oraz ryzyka. Do celów i zadań przypisane są niezbędne środki do ich osiągnięcia. Plan działalności RDOŚ stanowiący program środowiskowy jest dokumentem podlegającym nadzorowi zgodnie z wytycznymi dotyczącymi kontroli zarządczej.

Kierownictwo zapewnia dostępność zasobów niezbędnych do utrzymania i doskonalenia Systemu Zarządzania Środowiskowego. Zasoby te obejmują odpowiednią liczbę wykwalifikowanych pracowników, infrastrukturę (m.in. budynki, wyposażenie, urządzenia, zasoby informatyczne itp.) oraz środki finansowe. Wszyscy pracownicy posiadają odpowiednie kompetencje, umiejętności i uprawnienia do realizacji ustawowych zadań Regionalnej Dyrekcji, w zależności od zajmowanego stanowiska. Ponadto uczestniczą w szkoleniach mających na celu podniesienie kompetencji i świadomości środowiskowej.

Komunikacja wewnętrzna jest prowadzona zgodnie z zasadami ustalonymi w RDOŚ. Regularnie odbywają się narady kierownictwa Regionalnej Dyrekcji, podczas których ustalane są nie tylko bieżące strategie działania urzędu, ale także rozpatrywane sprawy zgłaszane przez pracowników za pośrednictwem naczelników swoich wydziałów. Wszystkie zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie są zamieszczane w intranecie i aktualizowane na bieżąco. W komunikacji wewnętrznej wykorzystywana jest

także droga mailowa. Komunikacja, zarówno zewnętrzna jak i wewnętrzna, odbywa się zgodnie z Regulaminem organizacyjnym Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie oraz Regulaminem pracy Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie, a także wynika wprost z opisów stanowisk i zakresów zadań pracowników.

4. Zobowiązania dotyczące zgodności

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, wykonując swoje ustawowe zadania, działa w oparciu o przepisy prawa, w szczególności: ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz.U. z 2023 r., poz. 1094 ze zm.), ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 1336 ze zm.), ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. z 2024 r., poz. 54), ustawę z 14 grudnia 2012 r. o odpadach (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 1587 ze zm.), ustawę z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 2187) oraz ustawę z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 572).

W toku naszej działalności zapewniamy realizację naszych ustawowych zadań zgodnie z obowiązującymi przepisami, mając na względzie ochronę środowiska i racjonalne korzystanie z zasobów naturalnych. Nasza organizacja dopełnia także wszelkich wymagań prawnych w zakresie zarządzania biurem, wywiązuje się z obowiązków sprawozdawczych wynikających z przepisów prawa, w tym prawa miejscowego we wszystkich lokalizacjach.

Pracownicy Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie posiadają dostęp do internetowego serwisu prawnego LEX oraz serwera wewnętrznego, na którym znajdują się wszystkie zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie, dzięki czemu mamy gwarancję, że w sposób ciągły zapewniamy zgodność naszej działalności z obowiązującymi przepisami prawa.

5. Aspekty środowiskowe

W ramach przeglądu środowiskowego RDOŚ w Lublinie zostały zidentyfikowane aspekty środowiskowe bezpośrednie i pośrednie, wynikające z działań wykonywanych bezpośrednio przez pracowników oraz wykonywanych przez inne podmioty na zlecenie organizacji. W trakcie tego procesu wzięto pod uwagę również: kontekst organizacji; zmiany, w tym planowane i nowe przedsięwzięcia oraz nowe lub modyfikowane działania, wyroby i usługi; warunki nietypowe i racjonalnie przewidywalne sytuacje awaryjne. Ocena znaczenia aspektów środowiskowych, zarówno pośrednich jak i bezpośrednich, została przeprowadzona z uwzględnieniem perspektywy cyklu życia, w oparciu o kryteria uwzględniające: wpływ na środowisko z uwzględnieniem potencjalnych korzyści lub szkód dla środowiska naturalnego, w tym dla różnorodności biologicznej oraz stanu środowiska, wrażliwości lokalnego, regionalnego i globalnego środowiska; częstotliwość wystąpienia oraz rozmiar, liczba i odwracalność aspektu lub oddziaływania; kryterium formalno-prawne; znaczenie dla zainteresowanych stron, w tym pracowników organizacji; działanie na podstawie ustawowego upoważnienia.

W przypadku aspektów bezpośrednich ostatnie kryterium tj. działanie na podstawie ustawowego upoważnienia w każdym przypadku wynosiło 0 pkt., stąd też granicą stanowiącą o tym czy aspekt będzie znaczący było 64 pkt., w przeciwieństwie do aspektów pośrednich, gdzie granica ta wyniosła 80 pkt. Każdemu z aspektów naszej działalności została przypisana punktacja w oparciu o ustalone kryteria. Na tej podstawie zostały wyznaczone znaczące aspekty środowiskowe.

Działania RDOŚ związane z wydawaniem decyzji, opiniowaniem i uzgadnianiem w ramach postępowań, w których regionalny dyrektor ochrony środowiska jest organem właściwym, prowadzeniem projektów, itd. zostały określone jako czynniki (aspekty środowiskowe), które pośrednio wpływają na środowisko. Istotą działalności RDOŚ jest to, że rozstrzygnięcia prowadzonych postępowań administracyjnych mają związek z wieloma aspektami środowiskowymi (np. prowadzenie postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko wiąże się z całą gamą innych aspektów środowiskowych takich jak: ład przestrzenny, generowanie hałasu, odpadów, zachowanie bioróżnorodności, zanieczyszczenia wody, edukacja ekologiczna, itd.). Określenie wszystkich aspektów środowiskowych związanych z prowadzonymi postępowaniami administracyjnymi

Deklaracja Środowiskowa

Czerwiec 2024

prowadziłoby do niezrozumienia przez zainteresowane strony istoty funkcjonowania organizacji i jej pośredniego wpływu na środowisko. W związku z powyższym aspekty środowiskowe pośrednie zostały zidentyfikowane w oparciu o zadania jakie RDOŚ wykonuje.

Jako aspekty środowiskowe znaczące zostały uznane aspekty pośrednie związane z naszą merytoryczną działalnością.

Tabela 1: Aspekty środowiskowe znaczące w powiązaniu z wpływem na środowisko i wymaganiami prawnymi:

Lp.	Działalność/ Produkty/ Usługi	Aspekty pośrednie znaczące	Opis wpływu na środowisko	Powiązanie z wymaganiami prawnymi i innymi w zakresie ochrony środowiska
1	Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko	Uzgadnianie i opiniowanie w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko w zakresie dotyczącym projektów dokumentów strategicznych m.in. polityk, strategii, planów lub programów (WOOŚ, WST I, WST II, WST III, WST IV)	Zapobieganie, ograniczenie, minimalizacja zagrożeń negatywnego oddziaływania na środowisko poprzez wpływ na kształtowanie polityki regionalnej w zakresie ochrony środowiska, ochrony przyrody i krajobrazu w odniesieniu do wszystkich komponentów środowiska.	art. 46-50, art. 53, art. 54 i art. 57 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko
2	Ocena oddziaływania na środowisko przedsięwzięć	Opiniowanie w ramach postępowań związanych z wydawaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (WOOŚ, WST I, WST II, WST III, WST IV)	Zapobieganie, ograniczenie, minimalizacja zagrożeń negatywnego oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.	art. 64 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko
3		Uzgodnienia w ramach postępowań związanych z wydawaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (WOOŚ)	Zapobieganie, ograniczenie, minimalizacja zagrożeń negatywnego oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.	art. 77 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko
4		Prowadzenie postępowań w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (WOOŚ)	Zapobieganie, ograniczenie, minimalizacja zagrożeń negatywnego oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.	art. 75 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na
			Budowanie świadomości	

Deklaracja Środowiskowa

Czerwiec 2024

			ekologicznej społeczności – informowanie społeczności o potencjalnym zagrożeniach dla środowiska oraz życia i zdrowia ludzi oraz kształtowanie postaw pro-środowiskowych.	środowisko
5		Prowadzenie postępowań w sprawie ponownej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko (WOOS)	Zapobieganie, ograniczenie, minimalizacja zagrożeń negatywnego oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.	art. 88-91 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczności w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko
6	Ochrona gatunkowa	Wydawanie zezwoleń na podejmowanie czynności podlegających zakazom w stosunku do gatunków roślin, grzybów i zwierząt objętych ochroną gatunkową (WPN)	Utrzymywanie równowagi w środowisku między społeczeństwem a przyrodą a również w ramach możliwości utrzymania środowiska. Zabezpieczenie odpowiedniego stanu ochrony gatunkowej, w tym trwałości populacji gatunków roślin, grzybów i zwierząt objętych ochroną gatunkową. Budowanie świadomości społecznej w zakresie ochrony gatunkowej. Wsparcie badań i rozwoju nauk przyrodniczych.	art. 56 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody
7		Wydawanie zezwoleń na wykonywanie czynności zabronionych w strefach ochrony zwierząt, roślin i grzybów gatunków chronionych wymagających utworzenia stref (WPN)	Strefowa ochrona gatunkowa. Zachowanie biotopów w zakresie optymalnym dla gatunków zwierząt, roślin i grzybów objętych ochroną. W okresie rozrodu zapewnienie spokoju i możliwości zwiększania populacji. Ochrona i zachowanie bioróżnorodności.	art. 60 ust. 6 i 7 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody
8	Ochrona przyrody	Uzgodnienia projektów decyzji zezwalającej na usunięcie drzew w obrębie pasa drogowego drogi publicznej, z wyłączeniem obcych gatunków topoli (WPN, WST I, WST II, WST	Ochrona krajobrazu, ciągów oraz korytarzy migracyjnych zwierząt. Ochrona i zachowanie bioróżnorodności. Zapobieganie nadmiernemu i nieuzasadnionemu wycinaniu	art. 83a ust. 2a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

Deklaracja Środowiskowa

Czerwiec 2024

		III, WST IV)	drzew w pasach drogowych. Zachowanie siedlisk gatunków zwierząt, roślin i grzybów chronionych.	
9		Realizacja działań ochronnych w zakresie ochrony przyrody (WPN, WST I, WST II, WST III, WST IV)	Zachowanie i poprawa ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt, roślin i grzybów na terenach objętych ochroną prawną lub poza nimi. Działania ochronne to m. in. działania wynikające z ustanowionych planów zadań ochronnych i planów ochrony dla obszarów Natura 2000, planów ochrony i zadań ochronnych dla rezerwatów przyrody, a w szczególności zadania z zakresu ochrony czynnej, ekspertyzy i monitoringu przyrodnicze, znakowanie granic, informowanie. Przywrócenie naturalnego stanu ekosystemów i składników przyrody oraz zachowanie siedlisk przyrodniczych, a także siedlisk roślin, zwierząt lub grzybów. Edukacja ekologiczna, kształtowanie świadomości ekologicznej społeczeństwa.	art. 3, art. 4, art. 18, art. 19, art. 20, art. 22, art. 28, art. 29, art. 60, art. 115 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

Bezpośrednie aspekty środowiskowe naszej działalności związane są z zarządzaniem biurem oraz wykonywaniem zarządu nad nieruchomościami. Należą do nich: zużycie energii, zużycie wody, wytwarzanie ścieków socjalno-bytowych, emisje do powietrza związane z funkcjonowaniem kotłowni oraz eksploatacją samochodów służbowych i klimatyzatorów, zużycie papieru, wytwarzanie odpadów, w tym: niebezpiecznych, komunalnych, biurowych, budowlanych i remontowych.

W przypadku lokali Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie, aktualnie wszystkie stanowią powierzchnie biurowe użytkowane na podstawie umów najmu, które rozliczane są ryczałtowo.

W związku z powyższymi aspektami bezpośrednimi możliwymi do kontroli są: emisje do powietrza związane z eksploatacją samochodów służbowych, emisje do powietrza związane z eksploatacją kotłowni (aktualnie RDOŚ nie posiada już kotłowni), emisje do powietrza związane z eksploatacją klimatyzatorów w pomieszczeniach biurowych, wytwarzanie odpadów innych niż komunalne, zużycie papieru i tonerów.

Aspekty środowiskowe bezpośrednie naszej działalności nie zostały uznane za znaczące. W tym obszarze stosujemy m.in. dobre praktyki w zarządzaniu biurem, wprowadzamy rozwiązania mające na celu m. in. zmniejszenie ilości zużywanego papieru poprzez korzystanie z systemu elektronicznego obiegu dokumentacji - eDok (trwają prace nad wprowadzeniem systemu EZD RP), obustronne drukowanie i kopiowanie, drukowanie w kolorze tylko wtedy, gdy jest to niezbędne, ograniczenie ilości zużywanej energii, wody, wytwarzanych odpadów.

6. Cele i zadania środowiskowe

Wyznaczone w naszej organizacji cele i zadania środowiskowe są spójne z Polityką środowiskową RDOŚ w Lublinie i odnoszą się do znaczących aspektów środowiskowych. Cele te są spójne z zapisami z zakresu kontroli zarządczej i budżetu zadaniowego, w którym stopień realizacji każdego celu jest mierzony odpowiednim miernikiem.

Za najważniejsze cele służące zapewnieniu naszych ustawowych działań na najwyższym poziomie merytorycznym przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju uznajemy:

- 1) ochronę różnorodności biologicznej;
- 2) efektywne orzekanie dla zapewnienia zachowania wartości przyrodniczych terenów cennych pod względem przyrodniczym oraz ochrona fauny i flory;
- 3) zapewnienie funkcjonowania systemu ocen oddziaływania na środowisko;

Cele te osiągamy realizując zgodnie z wymogami prawnymi i przy zachowaniu należytej staranności nasze ustawowe zadania.

Tabela 2: Cele na 2023 rok i zadania powiązane ze znaczącymi aspektami środowiskowymi.

CEL	MIERNIK	ASPEKT/ZADANIE	WPŁYW NA ŚRODOWISKO
1. Ochrona różnorodności biologicznej	Liczba przedsięwzięć zrealizowanych w danym roku zmierzających do utrzymania, odtworzenia lub wzbogacenia zasobów przyrody	Realizacja działań ochronnych w zakresie ochrony przyrody	<p>Utrzymanie lub przywracanie naturalnego stanu ekosystemów i składników przyrody oraz zachowanie lub poprawa stanu siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków zwierząt, roślin i grzybów na terenach objętych ochroną lub poza nimi.</p> <p>Wykonywanie w terenie działań ochronnych wynikających z dokumentów planistycznych tj. z planów ochrony lub zadań ochronnych dla rezerwatów przyrody, planów zadań ochronnych lub planów ochrony dla obszarów Natura 2000 oraz z wykonanych ekspertyz i monitoringów przyrodniczych. Znakowanie granic obszarów chronionych (rezerwatów przyrody, obszarów Natura 2000) oraz stref ochrony (ostoi roślin, ostoi zwierząt, ostoje grzybów).</p> <p>Działania informacyjno-promocyjne. Edukacja ekologiczna, kształtowanie świadomości ekologicznej społeczeństwa.</p>

Deklaracja Środowiskowa

Czerwiec 2024

2. Efektywne orzekanie dla zapewnienia zachowania wartości przyrodniczych terenów cennych pod względem przyrodniczym oraz ochrona fauny i flory	Liczba spraw załatwionych w danym roku w stosunku do liczby spraw rozpatrywanych w danym roku	Uzgodnienia projektów decyzji zezwalającej na usunięcie drzew w obrębie pasa drogowego drogi publicznej, z wyłączeniem obcych gatunków topoli	Minimalizowanie niekorzystnego dla środowiska trendu usuwania, niszczenia i likwidacji zadrzewień przydrożnych przy uwzględnieniu potrzeb społeczeństwa, w tym zapewnienia bezpieczeństwa. Zapobieganie nadmiernemu i nieuzasadnionemu wycinaniu drzew w pasach drogowych. Ochrona krajobrazu oraz ochrona i zachowanie bioróżnorodności. Zachowanie siedlisk zwierząt, roślin i grzybów gatunków chronionych.
		Wydawanie zezwoleń na wykonywanie czynności zabronionych w strefach ochrony zwierząt, roślin i grzybów gatunków chronionych wymagających utworzenia stref	Strefowa ochrona gatunkowa. Zachowanie biotopów w zakresie optymalnym dla gatunków zwierząt, roślin i grzybów objętych ochroną. W okresie rozrodu zapewnienie spokoju i możliwości zwiększania populacji. Ochrona i zachowanie bioróżnorodności.
		Wydawanie zezwoleń na podejmowanie czynności podlegających zakazom w stosunku do gatunków roślin, grzybów i zwierząt objętych ochroną gatunkową	Utrzymywanie równowagi między wymogami i potrzebami społeczeństwa a wymogami i potrzebami przyrody. Zabezpieczenie odpowiedniego stanu ochrony gatunkowej, w tym trwałości populacji gatunków roślin, grzybów i zwierząt objętych ochroną gatunkową. Budowanie świadomości społecznej w zakresie ochrony gatunkowej. Wsparcie badań i rozwoju nauk przyrodniczych.
3. Zapewnienie funkcjonowania systemu ocen oddziaływania na środowisko	Liczba spraw załatwionych w danym roku w stosunku do liczby spraw rozpatrywanych w danym roku	Prowadzenie postępowań w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	Zapobieganie, ograniczenie, minimalizacja zagrożeń negatywnego oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Budowanie świadomości ekologicznej społeczeństwa – informowanie społeczeństwa o potencjalnym zagrożeniach dla środowiska oraz życia i zdrowia ludzi oraz kształtowanie postaw pro-środowiskowych.
		Prowadzenie postępowań w sprawie ponownej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko	Zapobieganie, ograniczenie, minimalizacja zagrożeń negatywnego oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.
		Uzgodnienia w ramach postępowań związanych z	Zapobieganie, ograniczenie, minimalizacja zagrożeń negatywnego oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć

Deklaracja Środowiskowa

Czerwiec 2024

	wydawaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	mogących znacząco oddziaływać na środowisko.
	Opiniowanie w ramach postępowań związanych z wydawaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	Zapobieganie, ograniczenie, minimalizacja zagrożeń negatywnego oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.
	Uzgadnianie i opiniowanie w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko w zakresie dotyczącym projektów dokumentów strategicznych m. in. polityk, strategii, planów lub programów	Zapobieganie, ograniczenie, minimalizacja zagrożeń negatywnego oddziaływania na środowisko w projektach dokumentów strategicznych m.in. polityk, strategii, planów lub programów.

7. Efekty działalności środowiskowej

Po szczegółowej analizie głównych wskaźników efektywności środowiskowej podanych w załączniku IV rozporządzenia EMAS, doszliśmy do wniosku, że żaden z tych wskaźników nie ma znaczenia dla naszych bezpośrednich aspektów środowiskowych. Główne wskaźniki podane przez rozporządzenie EMAS odnoszą się jedynie do bezpośrednich aspektów środowiskowych. W RDOŚ bezpośrednie aspekty nie zostały uznane za znaczące. Są one związane z prowadzeniem działalności biurowej w urzędzie. Z żadnym z bezpośrednich aspektów nie wiąże się znaczący wpływ na środowisko. Wniosek ten jest wynikiem analizy przeprowadzonej przez RDOŚ zgodnie z wytycznymi rozporządzenia EMAS. Częścią tej analizy była ocena znaczenia aspektów środowiskowych, dokonana podczas przeglądu środowiskowego. Okresowo dokonywana jest również analiza aktualności listy znaczących aspektów środowiskowych, na której znalazły się jedynie pośrednie aspekty środowiskowe związane z postępowaniami merytorycznymi. Oznacza to, że nasz najistotniejszy wpływ na środowisko jest wpływem pośrednim związanym z realizacją ustawowych zadań przypisanych regionalnemu dyrektorowi ochrony środowiska. W związku z tym doszliśmy do wniosku, że podawanie wszystkich głównych wskaźników enumeratywnie wymienionych w rozporządzeniu EMAS nie oddawałoby faktycznych efektów naszej działalności środowiskowej. Dlatego zaproponowaliśmy wskaźniki efektywności środowiskowej odnoszące się do naszych znaczących aspektów środowiskowych.

Ocena efektywności wykorzystania materiałów i zużycia zasobów nie jest adekwatna do znaczących aspektów środowiskowych, bowiem to zużycie uzależnione jest od liczby wniosków składanych przez naszych klientów, rodzaju prowadzonych spraw, na co

Deklaracja Środowiskowa

Czerwiec 2024

organizacja nie ma wpływu. Dlatego też przedstawiamy poniżej wybrane aspekty bezpośrednio, które pomimo, iż nie stanowią aspektów znaczących są monitorowane w celu stałej kontroli naszego bezpośredniego wpływu na środowisko. Opracowaliśmy wybrane aspekty bezpośrednio, w celu zobowiązania minimalnego wpływu naszego Urzędu na środowisko związanego z zarządzaniem biurem.

W tabeli podano wybrane główne wskaźniki zgodnie z rozporządzeniem EMAS, które są możliwe do monitorowania i nadzoru przez RDOŚ w Lublinie. W siedzibach RDOŚ objęte są nadzorem następujące główne wskaźniki: zużycie papieru, zużycie tuszy i tonerów, całkowita roczna ilość wytwarzanych odpadów z wyłączeniem odpadów komunalnych, całkowita roczna ilość wytwarzanych odpadów niebezpiecznych, różnorodność biologiczna - całkowite użytkowanie gruntów, różnorodność biologiczna - całkowite powierzchnie nieprzepuszczalne, różnorodność biologiczna - całkowity obszar ukierunkowany na naturę w danym obiekcie, różnorodność biologiczna - całkowity obszar ukierunkowany na naturę poza danym obiektem, całkowita roczna emisja zanieczyszczeń do powietrza pochodząca z eksploatacji kotłowni w następującym zakresie: dwutlenku węgla CO₂, emisji gazów cieplarnianych wyrażonej w tonach ekwiwalentu CO₂, dwutlenku siarki SO₂, tlenków azotu NO₂, tlenku węgla CO, pyłów, zużycia paliwa w związku z eksploatacją samochodów służbowych.

W większości lokalizacji organizacja nie posiada pełnych możliwości technicznych monitorowania np. ilości zużytej wody oraz zużytej energii, ponieważ administrowanie w tym zakresie powierza się zarządcom nieruchomości, a zużycie tych mediów nie jest rozliczane na podstawie faktycznego zużycia.

Emisje do powietrza związane z eksploatacją kotłowni przedstawiono wśród głównych wskaźników efektywności środowiskowej. Emisje z eksploatacji pojazdów pochodzą z niewielkiej liczby samochodów. Organizacja wprowadziła procedury zapewniające ekonomiczne wykorzystanie pojazdów służbowych. Podjęto decyzję o przedstawieniu informacji dot. wpływu na środowisko związanego z wykorzystaniem pojazdów służbowych w postaci ilości zużywanego paliwa. Uznano, że ta wartość lepiej zobrazuje społeczeństwu faktyczny wpływ organizacji na środowisko związany z wykorzystaniem pojazdów służbowych.

Tabela 3: Główne wskaźniki efektywności środowiskowej i kryteria doskonałości RDOŚ w Lublinie

Główne wskaźniki efektywności środowiskowej RDOŚ w Lublinie											
Wskaźnik	Definicja	Jednostka	Liczba A			Liczba B			R=A/B		
			2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Zużycie papieru	Aspekt nieznaczący	liczba zużytych ryz papieru	406	257	225	83	75	75	4,89	3,43	3,00
Zużycie tuszy i tonerów	Aspekt nieznaczący	szt.	79	31	73	83	75	75	0,95	0,41	0,97
Całkowita roczna ilość wytwarzanych odpadów, z wyłączeniem odpadów komunalnych	Aspekt nieznaczący	Mg	0	0	0	83	75	75	0,00000	0,00000	0,00000
Całkowita roczna ilość wytwarzanych odpadów niebezpiecznych	Aspekt nieznaczący	Mg	0	0	0	83	75	75	0,00000	0,00000	0,00000
Różnorodność biologiczna-całkowite użytkowanie gruntów	Aspekt nieznaczący	m ²	1785,97	1771,57	1619,37	83	75	75	21,52	23,62	21,59
Różnorodność biologiczna-całkowite powierzchnie nieprzepuszczalne	Aspekt nieznaczący	m ²	1510,67	1496,27	1344,07	83	75	75	18,20	19,95	17,92
Różnorodność biologiczna-całkowity obszar	Aspekt nieznaczący	m ²	275,3	275,3	275,3	83	75	75	3,32	3,67	3,67

Deklaracja Środowiskowa

Czerwiec 2024

ukierunkowany na naturę w danym obiekcie											
Różnorodność biologiczna- całkowity obszar ukierunkowany na naturę poza danym obiektem	Aspekt nieznaczący	m ²	1106 1570, 00	1106 1570, 00	1106 1570, 00	83	75	75	1332 71,93	1474 87,60	14748 7,60
Całkowita roczna emisja zanieczyszczeń do powietrza - dwutlenek węgla CO ₂	Aspekt nieznaczący	kg/rok	17118	13982	2800	83	75	75	206,2 4	186,4 3	37,33
Całkowita roczna emisja gazów cieplarnianych wyrażona w tonach ekwiwalentu CO ₂	Aspekt nieznaczący	tona ekwiwalentu CO ₂	17118	13982	2800	83	75	75	206,2 4	186,4 3	37,33
Całkowita roczna emisja zanieczyszczeń do powietrza - dwutlenek siarki SO ₂	Aspekt nieznaczący	kg/rok	0,684 72	0,559 28	0,112	83	75	75	0,01	0,01	0,00
Całkowita roczna emisja zanieczyszczeń do powietrza - tlenki azotu NO ₂	Aspekt nieznaczący	kg/rok	13,00 968	10,62 632	2,128	83	75	75	0,16	0,14	0,03
Całkowita roczna emisja zanieczyszczeń do powietrza - tlenek węgla CO	Aspekt nieznaczący	kg/rok	2,567 7	2,097 3	0,42	83	75	75	0,03	0,03	0,00
Całkowita roczna emisja zanieczyszczeń do powietrza - pyły ze spalania	Aspekt nieznaczący	kg/rok	0,004 2795	0,003 4955	0,000 7	83	75	75	0,00	0,00	0,00

Deklaracja Środowiskowa

Czerwiec 2024

zużycie paliwa w silnikach spalinowych (benzyna silnikowa BS EURO 4)	Aspekt nieznaczący	litry	681,2 2	447,7 1	703,0 4	83	75	75	8,21	5,97	9,37
Zużycie paliwa w silnikach spalinowych (gaz płynny propanbutan LPG)	Aspekt nieznaczący	litry	65,26	114,4 4	231,7 4	83	75	75	0,79	1,53	3,09
Zużycie paliwa w silnikach spalinowych (olej napędowy ON EURO 4)	Aspekt nieznaczący	litry	1364, 99	1032, 52	736,1 9	83	75	75	16,45	13,77	9,82
Zużycie paliwa w silnikach spalinowych (olej napędowy ON EURO 5)	Aspekt nieznaczący	litry	1997, 80	1733, 68	2319, 17	83	75	75	24,07	23,12	30,92
Zużycie paliwa w silnikach spalinowych (benzyna silnikowa BS EURO 5)	Aspekt nieznaczący	litry	416,3 8	1554, 31	1828, 68	83	75	75	5,02	20,72	24,38

Powyższa tabela zawiera liczbę A, która wskazuje całkowity roczny wkład/wpływ w danym obszarze; liczbę B, która wskazuje roczne wartości odniesienia przedstawiające działalność organizacji (w przypadku RDOŚ Lublin jest to liczba pracowników), oraz liczbę R, która wskazuje stosunek liczb A/B.

Zużycie papieru wynika głównie z ilości załatwianych spraw. Zużycie zmniejszyło się w odniesieniu roku 2022.

Zużycie tonerów i tuszy zwiększyło się w stosunku do lat poprzednich. Wzrost zużycia wynikał z zakupu tuszy i tonerów końcem roku 2023. Materiały te zostały rozdysponowane do pracowników i nie zostały jeszcze wykorzystane w całości.

Ilość wytwarzanych odpadów innych niż komunalne dotyczy przede wszystkim niewielkiego wolumenu odpadów niebezpiecznych wytwarzanych rokrocznie przez organizację. Są to głównie materiały eksploatacyjne, związane z działalnością biurową np. tonery do drukarek. W 2023 r. ilość odpadów z ww. kategorii utrzymała się na tym samym poziomie co w roku

2022 r. co wynika m.in. z usługi odbioru zużytych materiałów eksploatacyjnych przez podmiot świadczący prace serwisowe na rzecz urzędzeń biurowych.

Regionalna Dyrekcja nie monitoruje ilości wytwarzanych odpadów komunalnych, natomiast podlegają one segregacji zgodnie z wymaganiami prawa miejscowego.

Kotłownia jest eksploatowana w celach grzewczych. Ilość zużytego gazu ziemnego, od której zależy wielkość wskaźnika emisji uzależniona jest od warunków pogodowych panujących w danym roku, na które RDOŚ nie ma wpływu. Wielkość emisji w stosunku do lat poprzednich zmniejszyła się z uwagi na zmniejszenie ilości kotłowni, w wyniku likwidacji Wydziału Spraw Terenowych V w Kazimierzu Dolnym w grudniu 2022 r.

Wahania ilości zużytego paliwa związane są z liczbą niezbędnych wyjazdów służbowych oraz pojazdów, które są wykorzystywane przez poszczególne wydziały.

RDOŚ w Lublinie uwzględniła zapisy Decyzji Komisji (UE) 2019/61 z dnia 19 grudnia 2018 r. w sprawie sektorowego dokumentu referencyjnego dotyczącego najlepszych praktyk zarządzania środowiskowego, sektorowych wskaźników efektywności środowiskowej oraz kryteriów doskonałości dla sektora administracji publicznej na podstawie rozporządzenie (WE) nr 1221/2009 w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ek zarządzenia audytu we Wspólnocie (EMAS) na dwóch różnych poziomach:

- podczas opracowywania i wdrażania systemu zarządzania środowiskowego w świetle wyników przeglądu środowiskowego,
- podczas przygotowywania deklaracji środowiskowej.

Organizacja przeanalizowała zapisy powyższego dokumentu referencyjnego, w tym zaproponowane wskaźniki efektywności środowiskowej dotyczące: zarządzania zużyciem energii i minimalizowania jej zużycia, zarządzania zużyciem wody i minimalizowania jej zużycia, zarządzania wytwarzaniem odpadów i jego minimalizowania, ograniczenia zużycia papieru i materiałów biurowych, minimalizowania wpływu na środowisko dojazdów do pracy i podróży służbowych, minimalizacji wpływu na środowisko organizacji zebrań i imprez, zarządzania środowiskowego w zakresie zielonych zamówień publicznych, zarządzania środowiskowego w zakresie edukacji ekologicznej i rozpowszechniania informacji, poprawy efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej, minimalizowania wpływu na środowisko stołówek i kawiarni.

Analiza wykazała, że zaproponowane wskaźniki powiązane są z aspektami, które zostały przez organizację uznane za nieznaczące, a ich wpływ na środowisko jest niewielki w kontekście działalności całej organizacji. Dlatego też podjęto decyzję o niestosowaniu powyższych wskaźników wskazanych w dokumencie referencyjnym. Niemniej jednak organizacja w swojej działalności stosuje najlepsze praktyki zarządzania środowiskowego określone w dokumencie referencyjnym.

Organizacja gromadzi dane dotyczące zużycia energii elektrycznej, gazu, wody w obiektach organizacji, w których jest to możliwe. Wdrożono również zasady dotyczące działań oszczędnościowych w zakresie ograniczania zużycia energii.

Deklaracja Środowiskowa

Czerwiec 2024

Organizacja posiada elektroniczny system obiegu dokumentów eDok, zleca usługi w zakresie serwisu sprzętu wykorzystywanego w pracy biurowej w celu wydłużenia cyklu życia produktu. Pracownicy używają kubków wielokrotnego użycia wykonanych z materiałów innych niż tworzywa sztuczne. Pracownicy oraz interesanci posiadają łatwy dostęp do koszy przeznaczonych do segregacji odpadów. Organizacja prowadzi segregację odpadów oraz ewidencję ilościową i jakościową wytwarzanych odpadów zgodnie z wymaganiami ustawy o odpadach.

Organizacja wdrożyła wewnętrzne procedury dotyczące elektronicznego obiegu dokumentów oraz korzysta z elektronicznych podpisów. Wdrożono również zasady dotyczące działań oszczędnościowych w zakresie ograniczania zużycia papieru, tonerów i tuszy poprzez drukowanie w miarę możliwości dwustronnie, ograniczenie drukowania (wysyłanie e-maili zamiast listów, przekazywania materiałów na zebrania w postaci elektronicznej, korzystanie w miarę możliwości z systemu ePUAP). W organizacji wprowadzono plany podróży personelu poprzez tworzenie harmonogramów pracy tygodniowej, co zapewnia ekonomiczne wykorzystanie pojazdów służbowych oraz możliwość łączenia jednego wyjazdu w celu rozpatrzenia kilku spraw.

Organizacja wprowadza zapisy do umów z wykonawcami dot. zagospodarowania odpadów powstałych w wyniku realizacji usługi czy wykorzystania przy realizacji zamówienia naczyń wykonanych z innych materiałów niż tworzywa sztuczne.

Efektywność działalności środowiskowej badana jest poprzez mierniki planu działalności, ryzyka w ramach kontroli zarządczej. Obejmują one wszystkie zidentyfikowane znaczące aspekty środowiskowe, które są powiązane z celami i zadaniami.

Deklaracja Środowiskowa

Czerwiec 2024

Tabela 4: Realizacja celów i zadań RDOŚ w powiązaniu ze znaczącymi aspektami środowiskowymi w latach 2021-2023

Cel	Miernik/Wskaźnik	Zadania / Powiązanie z aspektami znaczącymi	ROK		
			2021	2022	2023
1. Ochrona różnorodności biologicznej	Liczba przedsięwzięć zrealizowanych w danym roku zmierzających do odtworzenia lub wzbogacenia zasobów przyrody	1.1. Realizacja działań ochronnych w zakresie ochrony przyrody	107	84	28
2. Efektywne orzekanie dla zapewnienia zachowania wartości przyrodniczych terenów cennych pod względem przyrodniczym oraz ochrona fauny i flory	Liczba rozstrzygnięć administracyjnych w danym roku w stosunku do liczby spraw administracyjnych wszczętych w danym roku (do roku 2022) <u>Liczba spraw załatwionych w danym roku w stosunku do liczby spraw rozpatrywanych w danym roku (od roku 2023)</u>	2.1. Uzgodnienia projektów decyzji zezwalającej na usunięcie drzew w obrębie pasa drogowego drogi publicznej, z wyłączeniem obcych gatunków topoli	1358/1310	1320/1404	1409/1425
		2.2. Wydawanie zezwoleń na wykonywanie czynności zabronionych w strefach ochrony zwierząt, roślin i grzybów gatunków objętych ochroną chronionych wymagających utworzenia stref (zmiana nazwy zadania od 2023 r.)	88/86	67/70	58/62
		2.3. Wydawanie zezwoleń na podejmowanie czynności podlegających zakazom w stosunku do gatunków roślin, grzybów i zwierząt objętych ochroną gatunkową	300/280	261/301	337/344
3. Zapewnienie funkcjonowania systemu ocen oddziaływania na środowisko	Liczba spraw załatwionych w danym roku w stosunku do liczby spraw rozpatrywanych w danym roku	3.1. Prowadzenie postępowań w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	13/54	19/64	19/60
		3.2. Prowadzenie postępowań w sprawie ponownej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko	1/2	2/8	3/15
		3.3. Uzgodnienia w ramach postępowań związanych z wydawaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	84/154	66/145	65/153
		3.4. Opiniowanie w ramach postępowań związanych z wydawaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	852/1019	939/1060	727/885
		3.5. Uzgadnianie i opiniowanie w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko w zakresie dotyczącym projektów dokumentów strategicznych m.in. polityk, strategii, planów lub programów.	847/856	863/900	957/973

Deklaracja Środowiskowa

Czerwiec 2024

Tabela 5: Realizacja celów i zadań RDOŚ w powiązaniu ze znaczącymi aspektami środowiskowymi w stosunku do planu

Cel	Miernik/Wskaźnik	Zadania / Powiązanie z aspektami znaczącymi	ROK 2023		ROK 2023	
			PLAN	WYKONANIE	PLAN	WYKONANIE
1. Ochrona różnorodności biologicznej	Liczba przedsięwzięć zrealizowanych w danym roku zmierzających do odtworzenia lub wzbogacenia zasobów przyrody	1.1. Realizacja działań ochronnych w zakresie ochrony przyrody	37	28	37	28
		2.1. Uzgodnienia projektów decyzji zezwalającej na usunięcie drzew w obrębie pasa drogowego drogi publicznej, z wyłączeniem obcych gatunków topoli	1315/1330	1409/1425	1685/1700 (99,1%)	1804/1831 (98,5%)
2. Efektywne orzekanie dla zapewnienia zachowania wartości przyrodniczych terenów cenych pod względem przyrodniczym oraz ochrona fauny i flory	Liczba rozstrzygnięć administracyjnych w danym roku w stosunku do liczby spraw administracyjnych wszczętych w danym roku (do roku 2022)	2.2. Wydawanie zezwoleń na wykonywanie czynności zabronionych w strefach ochrony zwierząt, roślin i grzybów gatunków objętych ochroną chronionych wymagających utworzenia stref (zmiana nazwy zadania w 2023 r.)	70/70	58/62		
	Liczba spraw załatwionych w danym roku w stosunku do liczby spraw rozpatrywanych w danym roku (od roku 2023)	2.3. Wydawanie zezwoleń na podejmowanie czynności polegających na zakazach w stosunku do gatunków roślin, grzybów i zwierząt objętych ochroną gatunkową	300/300	337/344		
3. Zapewnienie funkcjonowania systemu ocen oddziaływania na środowisko	Liczba spraw załatwionych w danym roku w stosunku do liczby spraw rozpatrywanych w danym roku	3.1. Prowadzenie postępowań w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	20/50	19/60	1619/1889 (85,7%)	1771/2086 (84,9%)
		3.2. Prowadzenie postępowań w sprawie ponownej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko	8/10	3/15		
		3.3. Uzgodnienia w ramach postępowań związanych z wydawaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	70/130	65/153		
		3.4. Opiniowanie w ramach postępowań związanych z wydawaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	822/960	727/885		

Deklaracja Środowiskowa

Czerwiec 2024

	3.5. Uzgadnianie i opiniowanie w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko w zakresie dotyczącym projektów dokumentów strategicznych m.in. polityk, strategii, planów lub programów.	699/739	957/973	
SUMA: cel 2 i cel 3			3304/3589 (92%)	3575/3918 (91,3%)

Cel 1: Ochrona różnorodności biologicznej.

- ✓ W ramach zadania 1.1 w roku 2023 prowadzono liczne zadania ochronne na obszarach objętych ochroną czynną. Miernik ten oznacza liczbę przedsięwzięć, zrealizowanych w danym roku, zmierzających do odtworzenia lub wzbogacenia zasobów przyrody. Wartość miernika jest tutaj uzależniona od harmonogramów rzeczowo-finansowych projektów realizowanych przez RDOŚ w Lublinie ze środków zewnętrznych oraz od nakładów finansowych uwzględnionych w planie wydatków budżetowych. W 2023 roku zrealizowano 28 zadań w ramach realizacji działań ochronnych w zakresie ochrony przyrody, wykonanie których możliwe było dzięki prowadzeniu projektów przyrodniczych. Miernik w tym aspekcie przekłada się na liczbę zadań realizowanych w ramach projektów współfinansowanych z funduszy zewnętrznych. W związku z różną tematyką i specyfiką zadań realizowanych w ramach projektów zewnętrznych trudno jest określić wskaźnik będącym wspólnym dla wszystkich zadań. Na rok 2023 zaplanowano realizację 37 zadań, natomiast zrealizowano 28. Planując miernik zakładano, że projekt planu ochrony (stanowiący część zadań) rozumiany jest jako wersja ostateczna, uzyskana po wniesieniu uwag zgłoszonych podczas konsultacji społecznych, której nie udało się uzyskać. Nie mniej jednak projekty planów ochrony powstały i aktualnie są na różnych etapach zaawansowania procesu ich ustanawiania. Opóźnienie w realizacji jest spowodowane m. in. faktem, że ustanowienie planu ochrony musi być poprzedzone wydaniem zarządzenia w sprawie danego rezerwatu przyrody, które jest tzw. aktem porządkującym, na nowo ustalającym cel, przebieg granic oraz klasyfikację rezerwatu. Dodatkowo wystąpiły problemy z uzyskaniem zgody nadleśnictwa na powiększenie jednego z rezerwatów, co ma bezpośredni wpływ na zakres planu ochrony.

Cel 2: Efektywne orzekanie dla zapewnienia zachowania wartości przyrodniczych terenów cennych pod względem przyrodniczym oraz ochrona fauny i flory.

- ✓ W ramach zadań 2.1-2.3 wartość wskaźnika uzależniona jest od liczby wniosków o wydanie rozstrzygnięć administracyjnych dotyczących ochrony przyrody, jakie wpływają do RDOŚ w Lublinie. W 2023 r. wpłynęło z więcej wniosków niż w roku 2022, w związku z powyższym wartość wskaźnika w mianowniku wzrosła w stosunku do roku poprzedniego. Ilość spraw załatwionych przedstawiona w liczniku wskaźnika także wzrosła w roku 2023 w stosunku do roku poprzedniego. Obserwowany jest wzrostowy trend liczby prowadzonych w RDOŚ w Lublinie postępowań. Wykonanie zadań zaplanowano na 99,1%, zaś faktyczna realizacja wyniosła 98,5%.

Cel 3: Zapewnienie funkcjonowania systemu ocen oddziaływania na środowisko:

- ✓ W ramach zadań 3.1-3.5. wartość wskaźnika uzależniona jest głównie od ilości spraw, które wpływają do RDOŚ, a liczba spraw zakończonych od czasu trwania postępowań uwarunkowanego m.in. stopniem skomplikowania sprawy, jakością dokumentacji, wymogami proceduralnymi, możliwościami rozpatrzenia z uwagi na obciążenie ilością spraw. W 2023 r. wpłynęło nieznacznie mniej wniosków niż w roku 2022, w związku z powyższym wartość wskaźnika zmniejszyła się w stosunku do roku poprzedniego. Wykonanie zadań zaplanowano na 85,7%, zaś faktyczna realizacja wyniosła 84,9%.

Analiza wykonania planu pokazuje, że wszystkie zadania przewidziane do realizacji w 2023 roku służące osiągnięciu wyznaczonych celów zostały zrealizowane w zdecydowanej większości. Podsumowując wszystkie postępowania administracyjne objęte zestawieniem, a więc aspekty znaczące, wydano więcej rozstrzygnięć administracyjnych, niż planowano. Wykonanie miernika jest uwarunkowane przede wszystkim ilością wniosków jakie wpłyną do RDOŚ, a więc czynnikami zewnętrznymi. W roku 2023 r. do RDOŚ w Lublinie wpłynęło więcej niż zakładano wniosków o wydanie rozstrzygnięć administracyjnych. Sumarycznie zakładano wykonanie na poziomie 92% natomiast wykonanie faktyczne wyniosło 91,3%.

W 2023 roku Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Lublinie realizowała następujące projekty:

1. Projekt POIS.02.04.00-00-0024/16 pn. „Lubelska Natura 2000 - wdrażanie planów zadań ochronnych”

W 2017 roku rozpoczęto realizację projektu dofinansowanego w ramach Priorytetu II - Ochrona środowiska w tym adaptacja do zmian klimatu, działanie 2.4 Ochrona przyrody i edukacja ekologiczna Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 pn. „Lubelska Natura 2000 – wdrażanie planów zadań ochronnych”.

Umowa na realizację projektu została podpisana w dniu 27 października 2016 roku, natomiast jego realizacja przewidywana była na lata 2017- 2023. Całkowita wartość projektu wyniosła 3 475 146,80 PLN, z czego dofinansowanie UE to kwota 2 953 874,78 PLN.

Projekt stanowił w części kontynuację dotychczasowych podejmowanych działań i implementację planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000. Koncentrował się na kluczowych działaniach czynnej ochrony przynoszących konkretne efekty służące osiągnięciu celów dyrektywy siedliskowej.

Przewodnym celem projektu było utrzymanie i restytucja kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków i siedlisk, poprzez realizację zadań ukierunkowanych na uzyskanie lepszego stanu ochrony, a także budowanie dobrych partnerskich relacji gwarantujących godzenie interesów i uniknięcie konfliktów.

Zadania zrealizowane w 2023 roku:

- działania związane z ochroną susła perełkowanego, w tym:

- ✓ redukcyjny odstrzał lisów występujących na obszarach objętych projektem,
- ✓ dwukrotne lub jednokrotne koszenie lub dokaszanie roślinności oraz ręczne koszenie miejsc trudnodostępnych (stoki o znacznym nachyleniu) na terenie obszaru Natura 2000 Gliniska,
- ✓ monitoring populacji susła perełkowanego na wszystkich stanowiskach objętych projektem,
- ✓ wypas zwierząt gospodarskich na terenie obszarów Natura 2000.
- prace związane z ochroną żółwia błotnego, w tym:
  - ✓ ochrona łągów żółwi w okresie wiosennym oraz jesiennym - zadanie zrealizowane zostało siłami własnymi RDOŚ w Lublinie,
  - ✓ badania telemetryczne miejsc występowania żółwi.
- zorganizowanie spotkania z mieszkańcami obszarów Natura 2000 Opole Lubelskie i Puławy, obejmującego przedstawienie mieszkańcom zagrożeń, celów i planowanych działań ochronnych dla przedmiotu ochrony tych obszarów (nocka dużego) oraz znaczenia obiektów użyteczności publicznej dla ochrony nietoperzy, celem łagodzenia konfliktów społecznych związanych z bytowaniem nietoperzy w budynkach;
- zorganizowanie seminarium podsumowującego realizację projektu wraz z zakupem materiałów promocyjnych – seminarium odbyło się w dniach 28-29 czerwca 2023 roku w Zamościu przy udziale szerokiego gremium – przedstawiciele podmiotów zaangażowanych w realizację projektu; seminarium składało się z części konferencyjnej, na której podsumowano projekt m. in. pod kątem naukowym, ekologicznym i finansowym, oraz z części terenowej, podczas której uczestnicy mogli obejrzeć efekty ekologiczne projektu na stanowiskach susła perełkowanego w obszarach Natura 2000 Suśle Wzgórza oraz Pastwiska nad Huczwą.

Realizacja niniejszego projektu została zakończona w 2023 roku. Projekt koncentrował się na kluczowych działaniach czynnej ochrony przynoszących konkretne efekty służące osiągnięciu celów Dyrektywy siedliskowej. Dotyczył przede wszystkim zagrożonych zanikiem siedlisk półnaturalnych oraz gatunków, dla których systematyczna czynna ochrona stanowi krytyczny warunek zachowania struktury i funkcji, które wymagają długofalowego wsparcia. Projekt był spójny z wcześniej prowadzonymi działaniami, zapewniał ich wzajemne uzupełnianie się, w celu zagwarantowania efektywnej, kompleksowej i trwałej ochrony gatunków i siedlisk. Występowanie cennych siedlisk przyrodniczych oraz gatunków na gruntach prywatnych lub w obiektach antropogenicznych może prowadzić do konfliktów pomiędzy celami ochrony przyrody a interesami właścicieli. Dlatego też przewodnim celem projektu było utrzymanie i restytucja kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków i siedlisk, poprzez realizację zadań ukierunkowanych na uzyskanie lepszego stanu ochrony, a także budowanie dobrych, partnerskich relacji gwarantujących godzenie interesów i uniknięcie konfliktów.

Cel ten był osiągnięty poprzez cele operacyjne dotyczące: (1) poprawy stanu siedlisk otwartych zagrożonych w wyniku sukcesji ekologicznej, (2) restytucji ostatnich w UE

gatunków: zmijowca czerwonego i szczodrzeńca zmiennego, (3) utrzymanie stabilności populacji susła perełkowanego, (4) zwiększenie efektywności rozrodczej populacji żółwia błotnego oraz rozpoznanie zasięgu i kierunków jego migracji, (5) restytucji zanikających siedlisk strzebli błotnej oraz (6) zabezpieczenie największych w województwie kolonii lęgowych nietoperzy (nocka dużego), a także rozpoznanie ich strategicznych obszarów żerowania.

Wszystkie działania zaplanowane w projekcie ukierunkowane były na ochronę różnorodności biologicznej na obszarach Natura 2000, dlatego też realizacja projektu przyczyniła się do osiągnięcia wskaźników i celów określonych dla II osi priorytetowej POIS. Zadania zaplanowane w projekcie miały na celu uzyskanie lepszego stanu ochrony wybranych siedlisk przyrodniczych oraz gatunków najbardziej zagrożonych na Lubelszczyźnie. Realizowane działania przyczyniły się do poprawy stanu siedlisk otwartych. Powierzchnia siedlisk wspartych działaniami wyniosła 111,8 ha.

2. Projekt POIS.02.04.00-00-0191/16 pn. „Inwentaryzacja cennych siedlisk przyrodniczych kraju, gatunków występujących w ich obrębie oraz stworzenie Banku Danych o Zasobach Przyrodniczych”

Projekt finansowany przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, Oś priorytetowa II „Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu”, Działanie 2.4 Ochrona przyrody i edukacja ekologiczna.

Projekt realizowany był przez Generalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska we współpracy z 14 regionalnymi dyrekcjami ochrony środowiska, w tym z Regionalną Dyрекcyją Ochrony Środowiska w Lublinie. Projekt realizowano w latach 2017-2023. Całkowita wartość projektu wyniosła 43 118 831,08 PLN, z czego finansowanie UE wyniosło 100%. Wysokość dotacji dla RDOŚ w Lublinie wyniosła 3 631 572,18 PLN (8,31%).

Głównym celem projektu było wyeliminowanie luki w procesie zarządzania zasobami przyrodniczymi poprzez zlikwidowanie problemu braku informacji przyrodniczej oraz systemu gromadzenia, analizowania, udostępniania i bieżącej aktualizacji przestrzennych danych przyrodniczych. Cele szczegółowe projektu to:

- uzupełnienie wiedzy dotyczącej rozmieszczenia siedlisk i gatunków oraz stanu ich zachowania wynikające z dokumentów planistycznych oraz innych potrzeb,
- stworzenie systemu informatycznego Bank Danych o Zasobach Przyrodniczych,
- opracowanie metodyki wraz z instrukcją przeprowadzania inwentaryzacji i monitoringów przyrodniczych przy wykorzystaniu metod zdalnych,
- przeprowadzenie standaryzacji danych przestrzennych zgodnie z wymogami Dyrektywy INSPIRE na potrzeby Banku Danych,
- zwiększenie dostępności do informacji poprzez powszechny dostęp do Banku Danych, zawierającego kompleksową informację przyrodniczą, co pośrednio

przyczyni się do podniesienia świadomości społeczeństwa o zasobach przyrodniczych.

Działania zrealizowane w ramach projektu w 2023 roku:

- wykonanie ekspertyzy na potrzeby uzupełnienia stanu wiedzy dla przedmiotów ochrony na obszarach Natura 2000:
  - ✓ Krowie Bagno (aldrowanda pęcherzykowata, lipiennik Loesela);
  - ✓ Żurawce (smużka stepowa);
  - ✓ Jeziora Uściwierskie (piskorz, strzebla błotna, traszka grzebieniasta);
  - ✓ Dobromyśl (strzebla błotna);
  - ✓ Putnowice (grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny);
  - ✓ Zbiornik Podedwórze (puchacz);
- przeprowadzenie wizji terenowej oraz kontroli wykonawców w terenie dla każdego ww. obszaru Natura 2000.
- zorganizowanie spotkania podsumowującego realizację projektu – spotkanie odbyło się w dniu 14 września 2023 roku w siedzibie RDOŚ w Lublinie, przy udziale osób i instytucji zaangażowanych w realizację projektu; spotkanie miało formę konferencji, na której podsumowano projekt m. in. pod kątem naukowym, ekologicznym i finansowym.

Realizacja niniejszego projektu została zakończona w 2023 roku. Łącznie podczas realizacji projektu wykonano: 76 inwentaryzacji siedlisk oraz 230 inwentaryzacji gatunków w 48 obszarach Natura 2000 oraz 4 ostojach ptasich (terenach planowanych do utworzenia obszarów Natura 2000).

3. Projekt pn. „Czynna ochrona wybranych siedlisk i gatunków na terenie województwa lubelskiego w 2023 roku” finansowany ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie

Projekt obejmował dwa zadania:

- ochrona czynna rezerwatów przyrody i obszarów Natura 2000 - wykonanie zabiegów ochrony czynnej muraw kserotermicznych

Czerwiec 2024

w rezerwach przyrody: „Broczówka”, „Las Królewski”, „Rogów”, „Żmudź” oraz w obszarach Natura 2000 Rogów PLH060062 i Żmudź PLH060075;

- czynna ochrona bociana białego – wykonanie prac rewitalizacyjnych 25 istniejących gniazd bociana białego.

Wartość projektu to 73 800 zł, z czego dofinansowanie z WFOŚiGW w Lublinie stanowiło 100% kwoty.

4. Projekt pn. „Opracowanie planów ochrony dla rezerwatów przyrody na terenie województwa lubelskiego” finansowany ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Celem projektu był wzrost efektywności zarządzania rezerwatami przyrody poprzez opracowanie planów ochrony, które przyczynią się do zwiększenia stanu wiedzy na temat rezerwatów przyrody województwa lubelskiego oraz usprawnienia realizacji ochrony czynnej w rezerwach, a poprzez to stworzenie podstaw do skutecznej ochrony różnorodności biologicznej.

Projekt polegał na opracowaniu i ustanowieniu planów ochrony dla dziesięciu rezerwatów przyrody na terenie województwa lubelskiego: „Łęg Dębowy koło Janowa Podlaskiego”, „Imielty Ług”, „Torfowisko przy Jeziorze Czarnym”, „Jezioro Obradowskie”, „Piskory”, „Nowiny”, „Jalinka”, „Machnowska Góra”, „Jezioro Orchowe”, „Łabunie”.

Projekt zaplanowano na lata 2020 - 2023. Całkowita wartość projektu to 654 984 zł, z czego finansowanie z NFOŚiGW stanowiło 100% tej kwoty.

W latach 2020–2022 zostały przeprowadzone badania terenowe w rezerwach przez wyłonionych w drodze przetargu wykonawców dokumentacji planów ochrony oraz na podstawie tych badań opracowane zostały dokumentacje planów ochrony dla ww. rezerwatów przyrody. W roku 2023, na podstawie uzyskanych wyników badań terenowych, weryfikacji przedmiotów ochrony, przebiegu granic i powierzchni oraz dokonaniu klasyfikacji rezerwatów, w toku sporządzania dokumentacji planów ochrony, zostały opracowane i ustanowione zarządzenia w sprawie rezerwatów przyrody aktualizujące akty ustanawiające poszczególne rezerваты.

Ponadto sporządzono projekty zarządzeń w sprawie ustanowienia planów ochrony, z czego dwa poddano konsultacjom społecznym. Po przeprowadzeniu konsultacji pozostałych projektów oraz po zaopiniowaniu przez Regionalną Radę Ochrony Przyrody i po uzgodnieniach z Wojewodą Lubelskim, plany zostaną ustanowione zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie w formie aktu prawa miejscowego.

5. Projekt pn. „Skuteczne zarządzanie rezerwatami przyrody w województwie lubelskim poprzez opracowanie planów ochrony dla rezerwatów przyrody” finansowany ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Celem projektu, tak jak projektu opisanego powyżej, jest wzrost efektywności zarządzania rezerwatami przyrody poprzez opracowanie planów ochrony, które przyczynią się do zwiększenia stanu wiedzy na temat rezerwatów przyrody województwa lubelskiego oraz usprawnienia realizacji ochrony czynnej w rezerwach, a poprzez to stworzenie podstaw do skutecznej ochrony różnorodności biologicznej.

Projekt polega na opracowaniu i ustanowieniu planów ochrony dla pięciu rezerwatów przyrody na terenie województwa lubelskiego: „Stasin”, „Rogów”, „Broczówka”, „Wieprzec” i „Czartowe Pole”.

Projekt zaplanowano na lata 2023–2026. Całkowita wartość projektu to 356 019,00 zł, z czego finansowanie z NFOŚiGW stanowi 100% kwoty.

W roku 2023 zredagowano założenia do opracowania planów ochrony ww. rezerwatów przyrody, rozstrzygnięto przetarg i wybrano wykonawcę dokumentacji planów ochrony oraz ogłoszono obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie informujące o przystąpieniu do opracowywania planów ochrony przedmiotowych rezerwatów przyrody. W latach kolejnych będą prowadzone badania terenowe oraz opracowywana zostanie dokumentacja planów ochrony rezerwatów przyrody. Następnie, na podstawie uzyskanych wyników badań, weryfikacji przedmiotów ochrony, przebiegu granic i powierzchni oraz dokonaniu klasyfikacji rezerwatów, zostaną opracowane i ustanowione zarządzenia w sprawie rezerwatów przyrody aktualizujące akty ustanawiające poszczególne rezerваты przyrody. W następnym kroku opracowane zostaną projekty zarządzeń w sprawie ustanowienia planów ochrony rezerwatów przyrody: „Stasin”, „Rogów”, „Broczówka”, „Wieprzec” i „Czartowe Pole”. Opracowane projekty w procesie ustanawiania będą podlegały konsultacjom społecznym.

Po przeprowadzeniu konsultacji, zaopiniowaniu przez Regionalną Radę Ochrony Przyrody oraz po uzgodnieniach z Wojewodą Lubelskim, plany zostaną ustanowione zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie w formie aktu prawa miejscowego.

6. Przygotowanie i złożenie wniosków aplikacyjnych na realizację nowych projektów:

- Projekt ze środków WFOŚiGW w Lublinie pn. „Czynna ochrona wybranych siedlisk i gatunków na terenie województwa lubelskiego w 2024 roku” – kontynuacja działań ochronnych cennych siedlisk przyrodniczych i gatunków, prowadzonych od 2009 roku.
- Projekt ze środków WFOŚiGW w Lublinie pn. „Działania ochronne na obszarach Natura 2000 w województwie lubelskim w roku 2024” - zaplanowano realizację siedmiu zadań: 1) poprawa stanu ochrony siedlisk gatunków: rybitwa białowąsa oraz rybitwa czarna, poprzez montaż platform lęgowych na zbiornikach wodnych w obszarach Natura 2000: Uroczysko Mosty-Zahajki, Dolina Sołokiji oraz Roztocze; 2) poprawa stanu ochrony siedliska oraz wzmocnienie populacji żmijowca czerwonego w obszarach Natura 2000: Dobużek oraz Posadów; 3) poprawa stanu ochrony populacji dziurawca wytworowego w obszarze Natura 2000 Kąty oraz Niedzieliska; 4) poprawa stanu ochrony siedlisk nietoperzy w obszarze Natura 2000 Terespol; 5) poprawa stanu ochrony siedlisk Murawy kserotermiczne w obszarach Natura 2000: Torfowiska Chełmskie, Torfowiska Sobowice, Bystrzyca Jakubowicka oraz Dolina Środkowego Wieprza; 6) oznakowanie granic obszarów Natura 2000 na terenie województwa lubelskiego; 7) usprawnienie realizacji zadań ochronnych oraz monitoringowych w obszarach Natura 2000 na terenie województwa lubelskiego poprzez zakup samochodu oraz zestawu aparatu fotograficznego.
- Projekt ze środków NFOŚiGW pn. „Ochrona cennych gatunków zwierząt na terenie województwa lubelskiego”, planowany na lata 2024-2025, którego celem będzie utrzymanie właściwego stanu ochrony cennych gatunków zwierząt tj. susła perełkowanego, żółwia błotnego oraz nietoperzy, a także ich siedlisk, w granicach

obszarów Natura 2000: Gliniska, Hubale, Pastwiska nad Huczwą, Popówka, Suśle Wzgórza, Świdnik, Wygon Grabowiecki (suseł perełkowany), Lasy Sobiborskie (żółw błotny), Opole Lubelskie, Puławy (nietoperze).

- Projekt ze środków europejskich – z programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS) pn. „Aktualizacja planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 wraz z prowadzeniem monitoringów”.

Beneficjentem projektu jest Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, natomiast współbeneficjentami – wszystkie regionalne dyrekcje ochrony środowiska. Projekt planowany jest na lata 2024–2029. Projekt ma na celu zapewnienie podstaw do skutecznej ochrony obszarów Natura 2000, poprzez aktualizację dokumentów planistycznych (planów zadań ochronnych - pzo) sporządzanych obowiązkowo dla każdego obszaru Natura 2000, na podstawie art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (uop), zapewniających zachowanie bądź odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony tychże obszarów.

W ramach realizacji działań zapewniona będzie możliwość szerokiego udziału interesariuszy w procesie opracowywania pzo dla poszczególnych obszarów Natura 2000 zarówno na etapie sporządzania aktualizacji planów, jak i na etapie udziału społeczeństwa w opiniowaniu przygotowanego projektu, co wynika z art. 28 uop.

Jednocześnie w ramach projektu planowane jest również wykonywanie niezbędnych działań towarzyszących, służących prawidłowemu planowaniu ochrony na obszarach Natura 2000, realizowanych na podstawie obowiązku wynikającego z art. 28 ust. 10 pkt 4 lit. b uop, poprzez prowadzenie monitoringów stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringów realizacji celów działań ochronnych dla obszarów Natura 2000 (271 obszarów w skali kraju). Konieczność podjęcia prac nad aktualizacją dokumentów planistycznych, jak również realizacja monitoringu zaplanowanego w ramach planów zadań ochronnych zostały wykazane również jako jedno z działań koniecznych do podjęcia w ramach Priorytetowych Ram Działań (PAF) dla Sieci Natura 2000 w Polsce na lata 2021–2027.

- Projekt ze środków europejskich – z programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS) pn. „Wdrażanie działań z zakresu ochrony czynnej na obszarach Natura 2000”.

Beneficjentem projektu jest Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, natomiast współbeneficjentami – wszystkie regionalne dyrekcje ochrony środowiska. Projekt planowany jest na lata 2024–2029. Głównym celem projektu jest podjęcie działań na rzecz zapewnienia kompleksowej ochrony na obszarach Natura 2000 dla poprawy stanu zachowania wybranych typów siedlisk przyrodniczych i gatunków będących przedmiotami ochrony w obszarach Natura 2000, których stan zachowania w dokumentach planistycznych został oceniony na U1 – niewłaściwy lub U2 – zły, bądź dla których niezbędne jest podjęcie działań mających na celu zahamowanie negatywnych zmian. Działaniami w ramach projektu zostaną objęte obszary Natura 2000, dla których konieczne do przeprowadzenia działania wynikają z zatwierdzonych dokumentów planistycznych (tj. planów zadań ochronnych lub planów ochrony)

stanowiących podstawę zarządzania tymi obszarami. Konieczność podjęcia zaplanowanych w projekcie działań wynika wprost z Priorytetowych Ram Działań (PAF) dla Sieci Natura 2000 w Polsce na lata 2021–2027, gdzie, głównie na podstawie istniejących planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000, określono działania konieczne do podjęcia w ramach sieci Natura 2000 w celu realizacji zobowiązań Polski wobec prawodawstwa Unii Europejskiej – Dyrektywy siedliskowej i Dyrektywy ptasiej.

W Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska jako urzędzie administracji rządowej w ramach realizacji swoich zadań ustawowych, stanowiących nasze aspekty środowiskowe, staramy się przeciwdziałać zmianom klimatycznym w miarę swoich możliwości, jako Jednostka. W odniesieniu do naszych aspektów znaczących, wydając rozstrzygnięcia administracyjne zwracana jest uwaga zarówno na ochronę klimatu, jak i adaptację do zmian klimatycznych. Jednym z głównych dokumentów odniesienia jest „Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030”, opracowanym przez Ministerstwo Środowiska. Zmiany klimatu są jednym z najważniejszych wyzwań współczesnego świata. Adaptacja jest procesem przystosowywania się do zmieniających się warunków klimatycznych, w sytuacji, gdy wiemy, że bez względu na wysiłki podejmowane na rzecz łagodzenia zmian klimatu, zjawiska klimatyczne będą dla nas coraz większym zagrożeniem. Jest elementem strategii ograniczania skutków zmian.

W 2020 r. w Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie zostały opracowane wewnętrzne wytyczne dotyczące sposobu uwzględnienia tematyki zmian klimatu w procedurach oceny oddziaływania na środowisko. Celem opracowania tego dokumentu było przekazanie merytorycznych wskazówek pracownikom realizującym te zadania, a tym samym usprawnienie pracy Wydziału Ocen Oddziaływania na Środowisko. Dokument został umieszczony na wewnętrznym dysku celem wykorzystania przez wszystkich pracowników. W ramach realizowanych zadań związanych z ocenami oddziaływania na środowisko rozstrzygnięcia z tego zakresu, głównie chodzi o: prowadzenie postępowań w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, uzgodnienia w ramach postępowań związanych z wydawaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, opiniowanie w ramach postępowań związanych z wydawaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, prowadzenie postępowań w sprawie ponownej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko zawierają odniesienie w zakresie zmian klimatycznych. W zależności od wskazanych we wniosku inwestora działań odnosimy się do wpływu jaki dana inwestycja może mieć na zmiany klimatyczne, zarówno wpływu pozytywnego, jak również tego negatywnego. W procedurze opiniowania planowanych zamierzeń inwestycyjnych pod względem konieczności przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko, jak również podczas uzgadniania warunków realizacji inwestycji prowadzonych w ramach wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach analizie poddawana jest zarówno możliwość generowania przez inwestycję oddziaływań mających wpływ na zmiany klimatyczne (ubytek powierzchni biologicznie czynnej, emisja gazów cieplarnianych, pobór

wód itp.), jak również odporność inwestycji na postępujące zmiany klimatyczne (rozwiązania projektowe, zastosowane materiały, źródła energii).

W ramach oceny klimat jest rozpatrywany jako przedmiot oddziaływania przedsięwzięcia oraz jako czynnik wpływający na przedsięwzięcie. Konieczność uwzględnienia w OOS obu tych aspektów wymaga szerokiego spojrzenia na charakterystykę i ocenę klimatu, zapewniającego bazę do identyfikacji i oceny oddziaływań przedsięwzięcia na klimat i klimatu na przedsięwzięcie.

Przedsięwzięcie może generować emisję gazów cieplarnianych bezpośrednio wynikającą z prowadzonej w działalności. Może także pośrednio powodować emisję tych gazów w wyniku zapotrzebowania na wodę, energię, transport, surowce. Przedsięwzięcie, np. poprzez pobór wód podziemnych lub odwodnienie wód powierzchniowych, zmiany w korytach rzek, wylesienia lub wielkoobszarowe zajęcie terenów trawiastych, może także wiązać się z utratą lub degradacją ekosystemów, które pochłaniają dwutlenek węgla lub magazynują niektóre gazy cieplarniane, do których należą przede wszystkim torfowiska i inne tereny podmokłe oraz lasy. W efekcie może przyczyniać się do zwiększenia koncentracji gazów cieplarnianych w atmosferze. Zmiany w składzie atmosfery skutkują zmianami w elementach klimatu w skali globalnej.

W rozważaniach o oddziaływaniu klimatu na przedsięwzięcie istotne są także zagrożenia dla przedsięwzięcia, jakie mogą powodować niektóre zjawiska klimatyczne. W tym kontekście celem OOS jest sprawdzenie, w jakim stopniu przedsięwzięcie może być wrażliwe na zagrożenia klimatyczne, oraz w jaki sposób minimalizować ryzyko klimatyczne związane z tymi zagrożeniami. Przedsięwzięcie powinno być odpowiednio odporne na zjawiska klimatyczne lub wyposażone w rozwiązania przystosowujące je do zmian klimatu (adaptacyjne) – przewidywanych zmian natężenia, długości (trwania) i częstotliwości zjawisk klimatycznych. Powinno więc uwzględniać zmiany klimatu prognozowane w odpowiednio odległej czasowo perspektywie, określonej w szczególności czasem życia planowanego przedsięwzięcia, aby mogło funkcjonować w zmiennych warunkach klimatycznych. Ma to przełożenie przede wszystkim na rozwiązania technologiczne bazujące na obiegu zamkniętym lub minimalizujące zużycie zasobów, a także odpowiednie rozwiązania konstrukcyjne i budowlane.

W ramach procedury oceny oddziaływania na środowisko dokonuje się także oceny tzw. efektu skumulowanego, tj. łącznego oddziaływania z wielu źródeł. Uchwycenie wpływu na zjawiska klimatyczne pojedynczych niewielkich przedsięwzięć jest trudne, ze względu na ich często jednostkowe i nieznaczące emisje, natomiast oddziaływanie skumulowane wielu przedsięwzięć może wywierać presję na klimat przede wszystkim w wymiarze lokalnym, ale także w ramach globalnej emisji.

Ustalając środowiskowe warunki realizacji inwestycji duży nacisk kładziony jest na oszczędność zajętości terenu, zastosowanie energooszczędnych i niskoemisyjnych technologii, ograniczenie zużycia surowców, w tym wody (obieg zamknięty), ograniczenie powstawania odpadów, wykorzystanie produktów z recyklingu.

W procedurze uzgadniania i opiniowania, w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko, projektów dokumentów strategicznych m.in. polityk, strategii, planów lub programów, mając na uwadze zapobieganie, ograniczanie, minimalizację zagrożeń negatywnego oddziaływania na środowisko, już na etapie określania zakresu opracowania prognostycznego, zawierane są wskazania dotyczące konieczności przeanalizowania i oceny wpływu realizacji ustaleń projektu dokumentu na zmiany klimatyczne oraz różnorodność biologiczną. Wskazuje się również na konieczność uwzględnienia, w projektach dokumentów strategicznych, celów i kierunków adaptacji do zmian klimatu, o których mowa w dokumentach szczebla krajowego lub/i wojewódzkiego.

Jako nieodzowny element oceny strategicznej projektów dokumentów wskazywana jest również analiza czy przewidywane zmiany warunków klimatycznych i środowiskowych będą miały wpływ na realizację projektowanego dokumentu. W ramach oceny strategicznej zwracana jest uwaga na oddziaływania skumulowane, dotyczące obszaru całej gminy, powiatu czy województwa.

W zakresie wydawanych rozstrzygnięć administracyjnych, które można określić jako przyrodnicze, głównie chodzi tu o: wydawanie zezwoleń na podejmowanie czynności podlegających zakazom w stosunku do gatunków roślin, grzybów i zwierząt objętych ochroną gatunkową, wydawanie zezwoleń na wykonywanie czynności zabronionych w strefach ochrony zwierząt, roślin i grzybów gatunków chronionych wymagających utworzenia stref, uzgodnienia projektów decyzji zezwalającej na usunięcie drzew w obrębie pasa drogowego drogi publicznej, z wyłączeniem obcych gatunków topoli, wpływ na klimat, rozumiany jako wpływ na zmiany klimatyczne oraz adaptację do tych zmian jest, co do istoty sprawy, nieznaczący. Niemniej jednak, wydając rozstrzygnięcia administracyjne w tych zakresach organ kieruje się potrzebami ochrony i zachowania gatunków roślin, grzybów i zwierząt objętych ochroną gatunkową oraz ich siedlisk. Rozstrzygnięcia wydawane są pod określonymi warunkami, które formułowane są w taki sposób, aby wychodząc naprzeciw wnioskodawcom, jednocześnie zabezpieczyć populacje chronionych gatunków i zapewnić ich przetrwanie. Docelowo służy to zachowaniu bioróżnorodności, co jest jednym z warunków spowolnienia zmian klimatycznych.

W zakresie udzielania zezwoleń na wykonywanie czynności zabronionych w strefach ochrony zwierząt, roślin i grzybów gatunków chronionych wymagających utworzenia stref, organ kieruje się potrzebami ochrony i zachowania gatunków strefowych, które uznane zostały za szczególnie wrażliwe i narażone na wyginięcie w przypadku prowadzenia niczym nieograniczonych prac i zabiegów gospodarczych w lasach. W ramach ochrony strefowej chronione jest bowiem siedlisko danego gatunku, a w przypadku rzadkich gatunków ptaków - miejsce lęgowe wraz ze strefą buforową. Rozstrzygnięcia wydawane są w taki sposób, aby wychodząc naprzeciw wnioskodawcom, jednocześnie zabezpieczyć populacje chronionych gatunków i zapewnić ich przetrwanie. W wyniku tworzenia stref ochronnych rzadkich gatunków, udaje się, przynajmniej częściowo, ograniczyć wycinkę drzew w lasach, w szczególności w ramach rębni zupełnej. Docelowo służy to zachowaniu bioróżnorodności, co jest jednym z warunków spowolnienia zmian klimatycznych.

Z kolei analizując projekty decyzji właściwych organów, zezwalających na usunięcie drzew w obrębie pasa drogowego drogi publicznej, organ kieruje się potrzebami zachowania zadrzewień przydrożnych, pełniących wiele funkcji ekologicznych, przy jednoczesnej potrzebie zapewnienia bezpieczeństwa osób i mienia oraz umożliwienia realizacji inwestycji celu publicznego (np. budowa dróg, chodników i ścieżek rowerowych). Ważna w tym przypadku jest dbałość o wykonywanie nasadzeń zastępczych w ramach rekompensaty za usuwane drzewa (przynajmniej w stosunku 1:1). Docelowo służy to także zachowaniu bioróżnorodności, co jest jednym z warunków spowolnienia zmian klimatycznych.

Jednym z ważniejszych dla naszej Jednostki aspektów związanych z przeciwdziałaniem zmianom klimatycznym są wszelkie działania w zakresie ochrony różnorodności biologicznej i wszelkich działań realizowanych w tym zakresie. Działania te głównie wykonujemy w ramach realizowanych przez Regionalną Dyрекcję projektach finansowanych ze środków zewnętrznych. Wpływ na klimat, rozumiany jako wpływ na zmiany klimatyczne oraz adaptację do tych zmian, w przypadku prowadzenia działań ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych i gatunków, ze względu na skalę prowadzonych (zleczanych) prac, pozostaje nieznaczący. Działalność organu w tym aspekcie należy jednak uznać za pozytywną jeśli chodzi o wpływ na zmiany klimatyczne. Celem prowadzonych w jednostce działań ochrony czynnej jest bowiem zachowanie bioróżnorodności obszaru województwa lubelskiego (za które tut. organ jest odpowiedzialny). Jednostką, w ramach różnorodnych projektów finansowanych ze środków krajowych lub w ramach programów europejskich, realizuje ochronę czynną cennych siedlisk przyrodniczych, do których należą m. in. siedliska kserotermiczne, ale także torfowiskowe, które pełnią szczególną rolę w absorpcji węgla. Działania jednostki odnośnie gatunków skupiają się na zachowaniu lub polepszeniu stanu ochrony gatunków charakterystycznych dla województwa lubelskiego lub dla których województwo pełni szczególną rolę jako ich jedyna lub ważna ostoja. Należą tu przede wszystkim gatunki chronione w ramach dyrektyw unijnych, będące przedmiotami ochrony w obszarach Natura 2000 oraz gatunki, za utrzymanie których jednostka ponosi szczególną odpowiedzialność, np. niewystępujące gdziekolwiek. Działania prowadzone są głównie na obszarach chronionych, takich jak obszary Natura 2000 oraz rezerваты przyrody, których utrzymanie w nie pogorszonej formie należy do kompetencji organu. Ponadto, tut. organ wspiera realizację projektów z zakresu ochrony przyrody, prowadzonych przez podmioty zewnętrzne (np. organizacje pozarządowe), które wpisują się w cele działalności jednostki. Realizacja ochrony czynnej siedlisk i gatunków służy zachowaniu bioróżnorodności, co jest jednym z warunków spowolnienia zmian klimatycznych.

Działalność oraz rozstrzygnięcia Regionalnej Dyrekcji mające wpływ, chociażby minimalny na zmiany klimatyczne mają znaczenie dla zainteresowanych stron. Inwestorzy coraz bardziej świadomie realizują swoje inwestycje zwracając uwagę nie tylko na własny zysk, ale także na wpływ swoich działań dla przyszłych pokoleń. Z pewnością zainteresowane każdym rozstrzygnięciem zezwalającym na działania i inwestycje mające pozytywny wpływ na

zmiany klimatyczne są organizacje pozarządowe działające w obszarze szeroko rozumianej ochrony środowiska oraz zainteresowane społeczeństwo.

Nie można także pominąć pracowników Regionalnej Dyrekcji jako zainteresowanych stron. Pracownicy wykazują zainteresowanie w dwojaki sposób: zarówno jako osoby mające wpływ na wydawane rozstrzygnięcia Regionalnej Dyrekcji, jako Jednostki, ale także zwracające uwagę w ramach swojej pracy, przy wykonywaniu zwykłych czynności dnia codziennego na drobne nawyki skutkujące pozytywnym wpływem na zmiany, o których mowa. W tym zakresie stosujemy dobre praktyki w zarządzaniu biurem. Staramy się wprowadzać rozwiązania mające na celu m. in. zmniejszenie emisji do powietrza poprzez stosowanie harmonogramów pracy tygodniowej, gdzie można łączyć wyjazdy służbowe w celu zmniejszenia emisji związanych z używaniem samochodów służbowych. Staramy się zmniejszać ilość zużywanego papieru poprzez ustawienia drukarek na druk dwustronny, a także jesteśmy w trakcie wdrażania systemu zarządzania dokumentacją EZD RP, który docelowo ma być naszym podstawowym systemem do prowadzenia spraw. Systematycznie planujemy zwiększać ilość teczek prowadzonych w całości w sposób elektroniczny, w celu wyeliminowania ilości zużywanego papieru. Staramy się oszczędzać wodę i energię, głównie poprzez widoczne znaki w miejscach gdzie może takie zużycie występować. W wielu miejscach w Organizacji zostały umieszczone małe plakaty przypominające o oszczędnościach w tym zakresie. Organizacja wprowadza zapisy do umów z wykonawcami dot. zagospodarowania odpadów powstałych w wyniku realizacji usługi czy wykorzystania przy realizacji zamówienia naczyń wykonanych z innych materiałów niż tworzywa sztuczne. W siedzibie głównej RDOŚ w Lublinie zostały wymienione świetlówki i zastąpione lampami ledowymi. Staramy się wykorzystywać możliwości ustawień mebli w pokojach, tak, aby wykorzystać naturalne światło słoneczne, a pokoje pomalowane są na jasne kolory odbijające światło słoneczne.

Po przeanalizowaniu powyższych kwestii związanych ze zmianami klimatycznymi Organizacja uznała, że nie są one istotne w zakresie wdrożonego systemu zarządzania oraz naszej działalności jako Jednostki. Niemniej jednak staramy się nawet w niewielki sposób przyczyniać się w sposób pozytywny na przeciwdziałanie zmianom klimatycznym.

8. Komunikacja ze społeczeństwem

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Lublinie prowadzi dialog ze społeczeństwem w ramach określonych przepisami prawa, jaki i bieżącym funkcjonowaniem urzędu. Odbywa się to m.in. poprzez udzielanie odpowiedzi na skargi, wnioski obywateli, prowadzenie konsultacji społecznych w ramach procedury oceny oddziaływania na środowisko, zaangażowanie interesariuszy, w tym właścicieli ziemi, przedstawicieli samorządu i społeczności lokalnej, w proces tworzenia planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000, współpracę z organizacjami ekologicznymi, organizację konferencji,

uczestniczenie w masowych wydarzeniach o charakterze edukacyjnym, kontakt ze środkami społecznego przekazu.

Komunikacja ze społeczeństwem odbywa się w dużej mierze w związku z prowadzonymi przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Lublinie projektami, która ma na celu szerokie informowanie społeczeństwa o podejmowanych działaniach, uzyskanie akceptacji i zaangażowanie interesariuszy, a także promocję walorów przyrodniczych naszego regionu. W roku 2023 odbyło się kilka konferencji podsumowujących zrealizowane i zakończone projekty:

- podsumowanie projektu dotyczącego ochrony głuszca w województwie lubelskim, realizowanego przez Lasy Państwowe,
- podsumowanie projektu pn. „Inwentaryzacja cennych siedlisk przyrodniczych kraju, gatunków występujących w ich obrębie oraz stworzenie Banku Danych o Zasobach Przyrodniczych”,
- podsumowanie projektu pn. „Lubelska Natura 2000 – wdrażanie planów zadań ochronnych”,
- zamknięcie przez GDOŚ projektu pn. „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000”,
- zamknięcie przez GDOŚ projektów pn. „Inwentaryzacja cennych siedlisk przyrodniczych kraju, gatunków występujących w ich obrębie oraz stworzenie Banku Danych o Zasobach Przyrodniczych” oraz „Ochrona siedlisk i gatunków terenów nieleśnych zależnych od wód”.

W 2023 roku prowadziliśmy działania informacyjne i edukacyjne poprzez uczestnictwo w imprezach masowych. Pracownicy RDOŚ brali również udział w licznych spotkaniach i warsztatach, służących omówieniu lub rozwiązaniu bieżących problemów m.in.:

- w ramach współpracy z ZLPK - Dzień Krajobrazu 2023 roku pod hasłem: „Docen lokalność!”- udział w zajęciach terenowych w Parku Miejskim w Zamościu w dniu 19.10.2023 r.
- koordynowano prace związane z uczestnictwem RDOŚ w wydarzeniach: „Światowy Dzień Mokradeł 2023” „Obchody Dnia Ziemi”, „Pożegnanie żurawi w Poleskim Parku Narodowym”, „Dzień Krajobrazu”.
- w dniu 24 listopada 2023 r. odbyła się konferencja z okazji 15-lecia istnienia Regionalnej Dyrekcyj Ochrony Środowiska w Lublinie
- w 2023 roku w ramach prac Regionalnej Rady Ochrony Przyrody przeprowadzono jedno posiedzenie stacjonarne (w siedzibie RDOŚ w Lublinie) w dniu 17 października 2023 roku

Pracownicy WST II oraz WST III uczestniczyli w następujących konferencjach prezentując wyniki prac ochronnych RDOŚ w Lublinie:

- Lublin, 5-6 czerwca 2023 r.: Natura 2000 – ochrona gatunków i siedlisk przyrodniczych w Lasach Państwowych. Prezentacja referatu pt. „Żółw błotny

- w obszarach Natura 2000 Lubelszczyzny – doświadczenia, efekty czynnej ochrony oraz perspektywy ochrony”, oraz referatu „Dobre praktyki z projektu Ochrona siedlisk i gatunków terenów nieleśnych zależnych od wód”;
- Zamość, dnia 28-29 czerwca 2023 r. konferencja: Praktyczne efekty wdrażania projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej na obszarach Natura 2000”. Prezentacja referatu pt. „Doświadczenia i efekty czynnej ochrony żółwia błotnego w obszarze Natura 2000 Lasy Sobiborskie na Lubelszczyźnie” oraz referatu pt. „Czynna ochrona susła perełkowanego”;
  - Zwierzyniec, dnia 21-22 września 2023 r. Konferencja „Ochrona gatunków i siedlisk Natura 2000 na obszarze Roztoczańskiego Parku Narodowego POIS.02.04.00-00-0020/18”. Prezentacja referatu pt.: „Żółw błotny w obszarach Natura 2000 Lubelszczyzny – doświadczenia, efekty czynnej ochrony oraz perspektywy ochrony” oraz referatu pt. „Dobre praktyki z projektu Ochrona siedlisk i gatunków terenów nieleśnych zależnych od wód”;
  - Garbatka-Zbuczyn, dnia 5-6 października 2023 r. Ochrona żółwia błotnego w Polsce jako wspólne wyzwanie środowisk zajmujących się ochroną przyrody. Prezentacja referatu pt. „Żółw błotny w wybranych obszarach Natura 2000 Lubelszczyzny – doświadczenia, efekty czynnej ochrony oraz perspektywy ochrony”;
  - Rydzyna, dnia 18-19 października 2023 r. Konferencja „Ochrona żółwia błotnego – doświadczenia, dobre praktyki i wyzwania na przyszłość. Prezentacja referatu pt. „Żółw błotny w obszarach Natura 2000 Lubelszczyzny – doświadczenia i efekty czynnej ochrony”;
  - Konferencja jubileuszowa z okazji 40-lecia Chełmskiego, Poleskiego, Sobiborskiego oraz Strzeleckiego Parku Krajobrazowego. Okuninka, dnia 12-13 października 2023 r. Prezentacja referatu pt. „Początki funkcjonowania pierwszego w Polsce ekologicznego systemu obszarów chronionych na Polesiu;
  - referat pt. „Wykup gruntów prywatnych na cele ochrony przyrody w obszarach Natura 2000 na przykładzie działań zrealizowanych przez RDOŚ w Lublinie w obszarze PLH060067 Kamień” na konferencji zamykającej dwa projekty realizowane przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska: POIS.02.04.00-00-0191/16 pn. Inwentaryzacja cennych siedlisk przyrodniczych kraju, gatunków występujących w ich obrębie oraz stworzenie Banku Danych o Zasobach Przyrodniczych oraz POIS.02.04.00-00-0108/16 pn. Ochrona siedlisk i gatunków terenów nieleśnych zależnych od wód.

Formą komunikacji ze społeczeństwem jest także prowadzenie publicznie dostępnego wykazu danych, w którym zamieszczono i opublikowano w 2023 r. 1286 informacji o środowisku i jego ochronie. Informacje o środowisku i jego ochronie i informacje publiczne udostępniane są również w postaci elektronicznej w Biuletynie Informacji Publicznej, w którym udostępniono 248 informacji w 2023 r.

W 2023 r. z form zdobywania doświadczenia zawodowego skorzystało 4 osoby – 1 w zakresie staży i 3 w zakresie praktyk.

9. Oświadczenie weryfikatora

OŚWIADCZENIE WERYFIKATORA ŚRODOWISKOWEGO W SPRAWIE CZYNNOŚCI WERYFIKACYJNYCH I WALIDACYJNYCH

Biuro Certyfikacji Systemów Zarządzania Polskiego Rejestru Statków S.A. o numerze rejestracji weryfikatora środowiskowego EMAS nr PL-V-0006 akredytowane w odniesieniu do zakresu **84** (kod NACE) oświadcza, że przeprowadziło weryfikację, czy obiekty, o których mowa w uaktualnionej deklaracji środowiskowej Organizacji:

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Lublinie

Adres: ul. Bazylanówka 46, 20-144 Lublin

o nr rejestracji: **PL 2.06-003-66**

spełniają wszystkie wymogi Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 z dnia 25 listopada 2009r. dotyczące dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekzarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS).

Podpisując niniejszą deklarację oświadczam, że:

- weryfikacja i walidacja zostały przeprowadzone w pełnej zgodności z wymogami rozporządzenia (WE) nr 1221/2009,
- wyniki weryfikacji i walidacji potwierdzają, że nie ma dowodów na brak zgodności z mającymi zastosowanie wymaganiami prawnymi dotyczącymi środowiska,
- dane i informacje zawarte w zaktualizowanej deklaracji środowiskowej obiektów dają rzetelny, wiarygodny i prawdziwy obraz obiektów w zakresie podanym w deklaracji środowiskowej.

Niniejszy dokument nie jest równoważny z rejestracją w EMAS. Rejestracja w EMAS może być dokonana wyłącznie przez organ właściwy na mocy rozporządzenia (WE) nr 1221/2009. Niniejszego dokumentu nie należy wykorzystywać jako oddzielnej informacji udostępnianej do wiadomości publicznej.

Data wydania oświadczenia: **17.07.2024**

Miejsce wydania oświadczenia: **Gdańsk**

PL-V-0006

Dariusz Denis
Dyrektor Pionu Certyfikacji PRS S.A.